

Hogeschool Inholland

Sociaal Juridische Dienstverlening

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening van Hogeschool Inholland (voltijd, duaal Rotterdam en voltijd Den Haag). De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Hogeschool Inholland is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2012 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 30 en 31 mei 2012.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. L.S. van der Veen (voorzitter)

De heer dr. J.P. van Ewijk (domeindeskundige)

De heer mr. F.G.A.M. Berntsen (domeindeskundige)

Mevrouw M. Calle BaSc (studentlid)

Merijn Snel, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2012*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

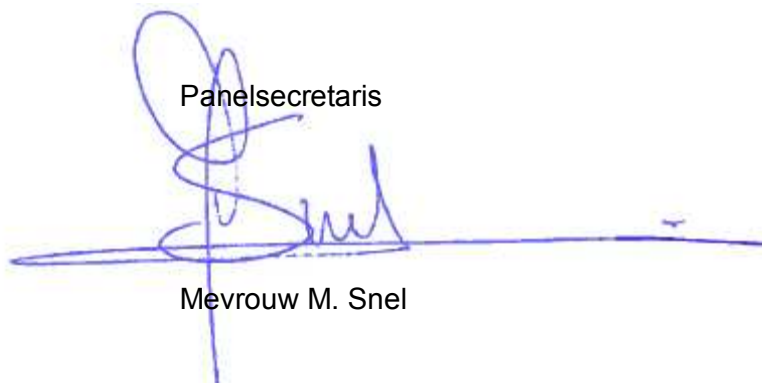
Utrecht, 28 september 2012

Panelvoorzitter

De heer drs. L.S. van der Veen

Panelsecretaris

Mevrouw M. Snel

Samenvatting

Het visitatiepanel concludeert op basis van de visitatie dat de hbo-bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening van Hogeschool Inholland van voldoende kwaliteit is. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding Sociaal Juridische Dienstverleners leidt studenten op binnen het sociaal juridisch domein die breed inzetbaar zijn en ruime mogelijkheden hebben op de arbeidsmarkt. Studenten worden opgeleid voor een sociaal juridische functie binnen overheidsinstellingen, non-profit organisaties en profit organisaties en werken vaak in teamverband in 'front' of 'back office' functies. SJD'ers in front office functies staan in direct cliëntcontact: zij behandelen hulpvragen in de eerste lijn en stellen hiervoor indicaties op. Medewerkers in back office functies verzorgen dienstverlening in de tweede lijn. Dit zijn de staffunctionarissen, de beleidsmedewerkers of de adviseurs. Zij werken aan complexe vraagstukken en problemen en kunnen de belangen van hun organisatie in gerechtelijke procedures behartigen. Dit profiel is uitgewerkt naar een breed beroeps- en opleidingsprofiel met zes eindkwalificaties, waarbij de opleiding een accent legt op 'samenwerken'. De opleiding stemt het profiel regelmatig af met het landelijke regionale beroepenveld, waarmee de opleiding een goede relatie heeft. Binnen het brede profiel kunnen studenten een eigen accent aanbrengen via het volgen van één van de drie afstudeerrichtingen: Recht & Stedelijk Maatschappelijke Vraagstukken, Recht & Financiële vraagstukken of Werk, Inkomen & Re-integratierecht. Daarnaast biedt de opleiding verdiepingsminors die studenten de mogelijkheid bieden een verdieping aan te brengen op een bepaald onderwerp, zoals Recht in de Zorg, Rechtswinkel of Mediation. Het panel vindt het profiel passend en de eindkwalificaties relevant. Het panel beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) als **goed**.

Programma

Het opleidingsprofiel van de opleiding is in vier kenmerkende beroepssituaties vertaald die in het programma centraal staan (240 credits: 60 per studiejaar). Dit programma wordt in voltijd, deeltijd (Den Haag en Rotterdam) en als duaal aangeboden (alleen Rotterdam). Deze beroepssituaties weerspiegelen het brede SJD-veld en keren in alle studiejaar terug. De opleiding maakt waar dat studenten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen om binnen de sociaal juridische praktijk te functioneren. De aangeboden kennis vertoont voldoende diepgang en is op vakniveau actueel. In het onderwijs komen modellen en theorieën uit de vakgebieden aan de orde. Ook is er aandacht voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden passend bij de context van SJD.

De samenhang in het programma is voor studenten en docenten helder. Het biedt houvast en biedt profileringsmogelijkheden. Het programma is geënt op competenties en biedt uitdaging aan studenten en ondersteunt de beroepsgerichtheid van het programma. Daarbij is het panel wel van oordeel dat de opleiding studenten eerder dan jaar 3 in directe aanraking kan laten komen met de beroepspraktijk (in het bijzonder met cliëntcontact).

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en investeert in diverse maatregelen om de aansluiting met het opleidingsprogramma zo optimaal mogelijk te laten zijn, bijvoorbeeld via het aanbieden van een zomerprogramma en taalcursussen. Studenten zijn tevreden over de begeleiding die zij krijgen in het begin van hun studie.

De opleiding zorgt ervoor dat eventuele problemen van studenten met studeerbaarheid bespreekbaar zijn en kunnen worden aangepakt. De studielast is volgens studenten te doen. Het panel beoordeelt de oriëntatie, de vormgeving, de studeerbaarheid en de duur van het programma (standaarden 2, 4, 6 en 7) als **voldoende** en de inhoud van het programma en de instroom (standaarden 3 en 5) als **goed**.

Personeel

Het docententeam beschikt over de nodige vakinhoudelijke en onderwijskundige kwalificaties, waaronder kennis van onderzoek. Een groot deel van de docenten vervult een actieve rol in (eigen) netwerken in het beroepenveld. Er is sprake van werkdruk. Dit kent verschillende redenen die de aandacht van het management hebben. Ondanks deze werkdruk is het docententeam in staat om de opleiding naar wens en behoren uit te voeren. Het panel beoordeelt het personeelsbeleid en de kwantiteit van het personeel (standaarden 8 en 10) als **voldoende**. De kwaliteit van het personeel (standaard 9) is **goed**.

Voorzieningen

De opleiding is gehuisvest op twee locaties, te Rotterdam en Den Haag, in moderne gebouwen met goede werk- en studieplekken en mediatheek. De gebouwen zijn voorzien van alle moderne onderwijsvoorzieningen en worden gekenmerkt door een prettige ambiance en uitstraling.

De studieloopbaanbegeleiding heeft verbetering. Deze sluit momenteel niet volledig aan op de wensen van de studenten. Studenten zijn tevreden over de begeleiding in het eerste jaar en gedurende de stage, het praktijkleren en het afstuderen. Zij zijn niet tevreden over de hoeveelheid reflectieopdrachten in de hoofdfase en zien hier de meerwaarde niet van in.

De informatievoorziening verloopt vooral via Blackboard. Studenten zijn hierover redelijk tevreden. Het sneller aanleveren van bepaalde informatie vraagt aandacht.

Het panel beoordeelt de voorzieningen (standaard 11) als **goed** en de studiebegeleiding (standaard 12) als **voldoende**.

Kwaliteitszorg

Qua interne kwaliteitszorg houdt de opleiding goed de vinger aan de pols. Het systeem van kwaliteitszorg is duidelijk ingebed en er wordt regelmatig geëvalueerd op basis van analyses van uitkomsten. Sinds de vorige visitatie zijn veel verbeteringen doorgevoerd in de programma opzet en inhoud. Enkele punten, waaronder de studieloopbaanbegeleiding, vragen nog aandacht.

Het panel beoordeelt de interne kwaliteitszorg positief: standaarden 13, 14 als **voldoende** en standaard 15 als **goed**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Informatie over toetsing is helder beschreven en te vinden in onder andere de handleidingen die studenten ontvangen. De opleiding hanteert verschillende toetsvormen passend bij het onderwijs.

In het afstuderen is nadrukkelijk aandacht voor de totstandkoming van de opdracht. De opleiding ziet er op toe dat een opdracht qua onderwerp en niveau voldoende aansluit bij de gestelde eisen. Het panel heeft vernomen dat de opleiding continu verbeteringen doorvoert in de beoordelingsystematiek van het eindniveau en beschouwt de ingevoerde aanpassingen als positief.

Het panel vindt dat de studenten de eindkwalificaties realiseren. De scripties die het panel heeft bestudeerd, zijn van een voldoende tot goed niveau, vaak in overeenstemming met het door de opleiding gegeven oordeel.

Het panel beoordeelt de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als **voldoende**.

Op grond van de beoordelingen van de zestien standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het panel de opleiding als **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	15
	Beoogde eindkwalificaties	15
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	15
	Programma	18
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	18
	Standaard 3 Inhoud van het programma	23
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	24
	Standaard 5 Instroom	26
	Standaard 6 Studeerbaarheid	27
	Standaard 7 Duur	28
	Personeel	29
	Standaard 8 Personeelsbeleid	29
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	31
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	32
	Voorzieningen	33
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	33
	Standaard 12 Studiebegeleiding	34
	Kwaliteitszorg	36
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	36
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	37
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	39
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	41
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	41
3	Eindoordeel over de opleiding	47
4	Aanbevelingen	49
5	Bijlagen	51
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	53
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	55
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	59
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	65
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	67
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	69
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	69

1. Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. <i>Naam opleiding in CROHO</i>	Sociaal Juridische Dienstverlening
2. <i>Registratienummer opleiding in CROHO</i>	34641
3. <i>Oriëntatie en niveau</i>	Hbo-bachelor
4. <i>Aantal studiepunten</i>	240
5. <i>Afstudeerrichting(en)</i>	Werk, Inkomen en Re-integratierecht Recht en Stedelijk Maatschappelijke Vraagstukken Recht en Financiële Vraagstukken
6. <i>Varianten</i>	Voltijd/deeltijd/duaal (Rotterdam) Voltijd/deeltijd (Den Haag)
7. <i>Locaties</i>	Rotterdam Den Haag
8. <i>Ad-programma*</i>	Een Ad-programma Sociaal Financiële Dienstverlening (deeltijd, Rotterdam) zit ten tijde van de visitatie in een startfase. Dit programma bestaat dan feitelijk korter dan één jaar en is daarom niet meegenomen met de beoordeling van de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening.
9. <i>Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO</i>	Vorige visitatie: 2006 Besluit NVAO: 10 mei 2007
10. <i>Code of conduct</i>	Ja, via HBO-raad

*) Associate degree

Administratieve gegevens van de instelling

11. <i>Naam instelling</i>	Hogeschool Inholland
12. <i>Status instelling</i>	Bekostigd
13. <i>Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg</i>	-

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1. In- door- en uitstroomgegevens van de laatste zes cohorten¹

Instroom, doorstroom en uitstroom van de opleiding per locatie									
Cohort	Instroom (exclusief omzwaaiers)		Doorstroom (propedeuserendement na 1, 2 en 3 jaar)			Uitstroom (diplomarendement na 4, 5 en 6 jaar)			
2004	Den Haag	50	6%	46%	48%	36%	47%	49%	
	Rotterdam	115	14%	37%	37%	21%	29%	31%	
2005	Den Haag	71	10%	55%	55%	34%	38%	41%	
	Rotterdam	119	29%	56%	62%	25%	31%	36%	
2006	Den Haag	40	30%	50%	50%	25%	33%		
	Rotterdam	113	27%	64%	65%	34%	42%		
2007	Den Haag	55	11%	47%	47%	18%			
	Rotterdam	137	23%	49%	52%	23%			
2008	Den Haag	60	12%	50%	53%				
	Rotterdam	116	20%	56%	56%				
2009	Den Haag	71	25%	51%					
	Rotterdam	175	25%	44%					
2010	Den Haag	74	23%						
	Rotterdam	207	14%						
2011	Den Haag	26							
	Rotterdam	103							

Instroom, doorstroom en uitstroom van de opleiding per variant									
Cohort	Instroom (exclusief omzwaaiers)		Doorstroom (propedeuserendement na 1, 2 en 3 jaar)			Uitstroom (diplomarendement na 4, 5 en 6 jaar)			
2004	Voltijd	117	9%	38%	38%	23%	34%	37%	
	Deeltijd	34	15%	50%	50%	34%	40%	40%	
	Duaal	14	21%	29%	36%	26%	26%	26%	
2005	Voltijd	147	22%	56%	59%	31%	36%	40%	
	Deeltijd	36	28%	53%	58%	24%	32%	35%	
	Duaal	7	0%	57%	57%	0%	0%	14%	
2006	Voltijd	107	26%	61%	61%	35%	44%		
	Deeltijd	37	35%	57%	60%	30%	35%		
	Duaal	9	22%	67%	67%	0%	0%		
2007	Voltijd	122	20%	44%	46%	17%			
	Deeltijd	60	22%	60%	63%	33%			
	Duaal	10	10%	30%	30%	10%			
2008	Voltijd	116	12%	54%	55%				
	Deeltijd	52	31%	54%	56%				
	Duaal	8	0%	50%	50%				

¹ Bron: Hyperion, database Inholland februari 2012. Het aantal instromers exclusief omzwaaiers wil zeggen: alleen studenten die voor het eerst gaan studeren binnen Inholland worden meegeteld.
NB. Vanaf cohort 2006 zijn nog niet alle rendementen bekend.

2009	Voltijd	161	16%	37%	
	Deeltijd	65	48%	68%	
	Duaal	20	30%	55%	
2010	Voltijd	199	14%		
	Deeltijd	55	29%		
	Duaal	27	7%		
2011	Voltijd	103			
	Deeltijd	22			
	Duaal	4			

Uitval- percentage	na:	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar
Cohort 2004	Den Haag	30%	38%	41%	43%	44%	47%
	Rotterdam	39%	54%	56%	58%	60%	61%
Cohort 2005	Den Haag	38%	41%	43%	45%	48%	49%
	Rotterdam	37%	40%	43%	46%	48%	49%
Cohort 2006	Den Haag	48%	53%	53%	53%	53%	
	Rotterdam	26%	33%	35%	38%	40%	
Cohort 2007	Den Haag	40%	46%	49%	49%		
	Rotterdam	42%	50%	50%	50%		
Cohort 2008	Den Haag	37%	43%	45%			
	Rotterdam	35%	45%	48%			
Cohort 2009	Den Haag	38%	56%				
	Rotterdam	37%	53%				
Cohort 2010	Den Haag	55%					
	Rotterdam	51%					

Uitval- percentage	na:	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar
Cohort 2004	voltijd	36%	51%	54%	54%	54%	56%
	deeltijd	34%	42%	42%	44%	54%	54%
Cohort 2005	voltijd	37%	40%	42%	44%	46%	48%
	deeltijd	38%	41%	43%	46%	46%	49%
Cohort 2006	voltijd	29%	33%	35%	36%	37%	
	deeltijd	35%	43%	43%	43%	46%	
Cohort 2007	voltijd	46%	53%	53%	53%		
	deeltijd	30%	37%	37%	37%		
Cohort 2008	voltijd	38%	44%	44%			
	deeltijd	33%	40%	46%			
Cohort 2009	voltijd	53%	58%				
	deeltijd	23%	32%				
Cohort 2010	voltijd	54%					
	deeltijd	46%					

2. Gerealiseerde docent-studentratio 1:28²

3. Gemiddeld aantal contacturen³ per fase van de studie

Fase	Voltijd	Deeltijd	Duaal
Jaar 1	560 (20 uur per week)	280 (10 uur per week)	560 (20 uur per week)
Jaar 2	392 (14 uur per week)	280 (10 uur per week)	392 (14 uur per week)
Jaar 3 (stage/ praktijktijd en differentiatie-minors)	16 (stagebezoek en intervisie) en 140 (differentiatie-minors, 14 weken 10 u/wk)	4 (praktijkbezoek) en 140 (differentiatie-minors, 14 weken 10 u/wk)	8 (praktijkbezoek en coaching) en 70 (1 differentiatie-minor, 7 u/wk)
Jaar 4 (differentiatie-minors en afstudeertraject)	140 (differentiatie-minors, 14 weken 10 u/wk) en 4 (afstudeerbegeleiding)	140 (differentiatie-minors, 14 weken 10 u/wk) en 4 (afstudeerbegeleiding)	8 (praktijkbezoek en coaching) en 4 (afstudeerbegeleiding)

² Op basis van het aantal gewogen studenten binnen het Cluster Recht op 1 januari 2012. Gewogen studenten zijn studenten die volledig worden bekostigd (maximaal 4 verbruiks-jaren).

³ De opleiding hanteert als definitie voor 'contactuur': een contactuur is 45 minuten college/bijeenkomst, met contacturen wordt het directe contact docent-student bedoeld. Aantal lesweken is 28.

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Daaraan voorafgaand wordt een korte beschrijving van de opleiding geschetst.

Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

De bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) van Hogeschool Inholland wordt verzorgd in Rotterdam en Den Haag. De opleiding leidt sinds 1991 Sociaal Juridisch Dienstverleners op in Rotterdam. In Den Haag sinds 2002. De opleiding SJD maakt samen met de opleiding HBO-Rechten deel uit van het cluster Recht (tot september 2010 School of Law). Het cluster Recht verzorgt onderwijs aan 1.722 studenten. Daarvan volgen 738 studenten de opleiding SJD: 184 in Den Haag, 539 in Rotterdam en 15 studenten nemen deel aan het Ad SFD-programma in Rotterdam. De meerderheid van de studenten (515) studeert in voltijd, 194 studenten studeren in deeltijd en 29 studenten volgen een duaal traject, waarvan de eerste 2 jaar van het programma gelijk zijn aan de voltijd opleiding. Bij de voltijd opleiding in Rotterdam is het naast de mogelijkheid om in september in te stromen, ook mogelijk om in februari in te stromen.

De bevindingen, overwegingen en conclusies in het navolgende beoordelingsrapport gelden voor de opleidingen op beide locaties en voor de drie varianten, tenzij anders vermeld.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding SJD leidt studenten op tot sociaal juridisch dienstverleners die breed inzetbaar zijn en ruime mogelijkheden hebben op de arbeidsmarkt. Studenten worden opgeleid voor een sociaal juridische functie binnen overheidsinstellingen (zoals het juridisch loket, UWV of schuldhulpverlening), non-profit organisaties (zoals zorginstellingen, woningbouwverenigingen en de consumentenbond) en profit organisaties (zoals reïntegratiebedrijven, juridische adviesbureaus en deurwaarderskantoren). Zij werken vaak in teamverband in 'front' of 'back office' functies. SJD'ers in front office functies staan in direct cliëntcontact: zij behandelen hulpvragen in de eerste lijn en stellen hiervoor indicaties op.

Medewerkers in back office functies verzorgen dienstverlening in de tweede lijn. Dit zijn de staffunctionarissen, de beleidsmedewerkers of de adviseurs. Zij werken aan complexe vraagstukken en problemen en kunnen de belangen van hun organisatie in gerechtelijke procedures behartigen.

De zes landelijke kerncompetenties vormen de basis voor het competentiegerichte onderwijsprogramma (2011). Deze zijn ontleend aan het opleidingsprofiel van SJD dat is gebaseerd op het landelijk profiel dat is vastgesteld door het Landelijke Overleg Opleidingen (LOO) SJD. Het landelijk profiel wordt jaarlijks besproken en zo nodig bijgesteld. In 2008 zijn de kerncompetenties van SJD herijkt in afstemming met vertegenwoordigers uit het beroepenveld. In november 2011 zijn de competenties nogmaals tegen het licht gehouden. De opleiding SJD van Inholland participeert in het LOO en zit het overleg sinds 2011 voor. De competentie 'samenwerken' heeft de opleiding vooruitlopend op wijzigingen in het landelijke profiel verder uitgewerkt in de gehanteerde deelcompetenties.

Voor de definiëring van het bachelorniveau maakt de opleiding gebruik van de nationaal geaccepteerde generieke kwalificaties voor hbo-bacheloropleidingen van de HBO-raad en van de internationaal geaccepteerde Dublin descriptoren. Dit is zichtbaar gemaakt in het document *Relatie competenties met (internationale) kaders*.

De opleiding heeft vier beroepstaken geformuleerd die de inhoud van het beroep SJD'er beschrijven. Studenten ontwikkelen de beoogde competenties binnen deze kritische beroepsbeschrijvingen. In het document *Competentiewijzer* zijn de beroepstaken, competenties en deelcompetenties overzichtelijk aan elkaar gekoppeld. Tevens zijn indicatoren beschreven. Het panel waardeert de wijze waarop de competenties zijn uitgewerkt en als onderlegger voor de curricula fungeren.

Na het basisprogramma in jaar 1 en 2 kunnen studenten kiezen uit drie afstudeerrichtingen. Deze worden sinds september 2010 aangeboden en zijn ontwikkeld om de opleiding duidelijk te profileren voor het werkveld. Een afstudeerrichting omvat 30 EC aan differentiatie-minors die in combinatie met een relevante stage en afstudeeropdracht of scriptie tot een vermelding van de afstudeerrichting op het diploma leidt. De afstudeerrichtingen zijn:

- Recht & Stedelijk Maatschappelijke Vraagstukken (gericht op wonen, zorg en doelgroepen in de stad);
- Recht & Financiële vraagstukken (gericht op armoedeproblematiek en schuldhulpverlening);
- Werk, Inkomen & Re-integratierecht (gericht op vraagstukken rond arbeid en sociale zekerheid).

In juli 2012 studeren de eerste studenten binnen een afstudeerrichting af.

Studenten kunnen ook zelf een profiel samenstellen door één van de verschillende verdiepende differentiatie-minors te kiezen. De verdiepende differentiatie-minors zijn met de SJD-praktijk afgestemd en ontwikkeld, zo blijkt onder meer uit notulen van de beroepenveldcommissie. De verdiepende differentiatie-minor Recht in de Zorg is specifiek gericht op de groeiende vraag naar juridische kennis en ondersteuning van particulieren en organisaties binnen de gezondheidszorg. De twee bij elkaar behorende differentiatie-minors

Rechtswinkel I en II leiden rechtstreeks op voor een adviserende functie binnen de sociaal juridische dienstverlening, zoals het Juridisch loket of Bureau Sociale Raadslieden. De differentiëminor Mediation wordt aangeboden aan SJD-studenten die zich willen bekwamen in bemiddeling. Andere verdiepende differentiëminors richten zich op (sociaal) juridische functies bij de overheid en functies binnen het openbaar ministerie of andere instellingen of organisaties die zich bezig houden met criminaliteitsbestrijding. Via de internationale differentiëminors kan de student zijn competenties voor het werken binnen een internationale juridische context ontwikkelen samen met studenten die een uitwisselingsprogramma volgen. Ook kan de student zelf een deel van de opleiding bij een buitenlandse partnerinstelling volgen via de differentiëminor Study Abroad. Hier wordt door SJD-studenten sporadisch gebruik van gemaakt.

Voor wat betreft de profilering van de opleiding is voor de locatie Rotterdam besloten om de duale variant af te bouwen: vanaf 2012-2013 worden geen duale studenten meer ingeschreven. Verder is het cluster Recht in Rotterdam een deeltijd Associate degree(Ad)-programma Sociaal Financiële Dienstverlening (SFD) gestart⁴.

Ten behoeve van de profilering van de opleiding in Den Haag, ontwikkelt de opleiding momenteel een afstudeerrichting die past bij de typisch Haagse omgeving. Deze minor zal zich richten op de functie 'publieke manager'. Momenteel wordt in samenspraak met het Haagse werkveld bepaald welke vakken en vaardigheden daarvoor nodig zijn.

De opleiding heeft een eigen beroepenveldcommissie (BVC) om de actualiteit en relevantie van het onderwijs af te stemmen en te borgen. De BVC vergadert minimaal vier keer per jaar, zo blijkt uit notulen. Notulen laten zien dat relevante actuele ontwikkelingen worden besproken, zoals de wijzigingen in wet- en regelgeving. Ook legt de opleiding voorstellen voor wijziging van het competentieprofiel of onderwerpen voor minors voor aan de BVC. Zo zijn de afstudeerrichtingen in overleg met de BVC tot stand gekomen en zijn het afgelopen studiejaar het programmaoverzicht (met competenties) en de competentiewijzer besproken. De actualiteit van de gehanteerde kwalificaties wordt eveneens getoetst aan eisen in het werkveld via de docenten die beschikken over relevante netwerken en contacten in het veld. Ook evalueert de opleiding via het werkveldonderzoek of de huidige afgestudeerde SJD'ers beschikken over de beoogde kwalificaties. Het laatste werkveldonderzoek (n=10) laat hierover een zeer positief beeld zien (standaard 16).

Overwegingen en conclusie

Het panel is van oordeel dat de opleiding werkt met een degelijke set eindkwalificaties (competenties). Deze is afgeleid van het landelijke competentieprofiel, aan (inter)nationale standaarden van het beroep en het bachelorniveau, i.c. de Dublin descriptoren. Via structurele contacten met het werkveld waarborgt de opleiding dat de juiste eindkwalificaties op het gewenste niveau worden nagestreefd. Het panel oordeelt positief over de positionering van de opleiding SJD tussen het juridische en het sociale domein.

⁴ Het Ad-programma maakt geen deel uit van de opleidingsbeoordeling, aangezien dit programma ten tijde van de visitatie korter dan één jaar loopt.

De opleiding is goed op de hoogte van landelijke ontwikkelingen in het beroepenveld. Zo heeft zij komende landelijke wijzigingen al in het onderwijs toegepast. Het panel beoordeelt de manier waarop de opleiding de competenties heeft uitgewerkt op drie beheersingsniveaus en per beroepstaak positief. De beoogde (deel)competenties zijn helder uitgewerkt in indicatoren die centraal staan in het onderwijs.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Programma

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Studenten ontwikkelen de beoogde competenties via kritische beroepssituaties (KBS) die de beroepspraktijk van SJD weerspiegelen. De opleiding heeft vier KBS ontwikkeld die als uitgangspunt gelden voor de te ontwikkelen kennis, vaardigheden en houdingsaspecten (*Competentiewijzer*, standaard 1). De KBS zijn op drie niveaus beschreven: het zijn authentieke, actuele cases, waarbij beroepsgericht handelen wordt gevraagd zoals het schrijven van een adviesbrief, het opzoeken en toepassen van wetsartikelen bij een casus en het voeren van een cliëntgesprek.

Voor de opleiding SJD is een kennisfundament gedefinieerd: de Body of Knowledge (BoK). Studenten verwerven deze kennis binnen diverse onderwijseenheden in de eerste twee studie jaren. In de majors (zie standaard 3) verwerven studenten algemene juridische, communicatieve, methodische en sociaal wetenschappelijke kennis en vaardigheden. De minors richten zich specifiek op het beroep van de SJD'er. Het curriculum dekt de inhoud van de BoK, aldus de curriculumcommissie en het visitatiepanel. Studenten SJD krijgen in vergelijking met HBO-Rechten extra kennis en vaardigheden op het gebied van methodiek, gesprekstechnieken en toepassing van sociale wetenschappen.

Per vakgebied gebruikt de opleiding verplichte vakliteratuur (boeken, werkboeken, digitale bronnen en artikelen uit vaktijdschriften) en literatuur die studenten zelf opzoeken (literatuurlijsten SJD). In de digitale bibliotheek is informatie te vinden in de vorm van bruikbare literatuur en databanken. Er is een themasite SJD met tijdschriften en informatiebronnen die speciaal voor de opleiding beschikbaar zijn gesteld. De actualiteit en relevantie van de te gebruiken literatuur wordt onderhouden door de onderwijsontwikkelgroep. Een aantal docenten van de opleiding heeft studieboeken geschreven voor uitgeverijen voor het juridisch hoger onderwijs die ook binnen het onderwijs worden gebruikt. Het panel beoordeelt de literatuur passend voor een SJD-opleiding.

De mate waarin Engelstalige bronnen worden gebruikt, blijkt op basis van de literatuurlijsten beperkt tot *English in the Bachelor* en woordenboeken. In het programma wordt aandacht besteed aan internationale ontwikkeling. Zo volgen voltijd studenten Internationaal Recht in het eerste jaar. De docent heeft bij de VN gewerkt. In het vak wordt bijvoorbeeld aandacht besteed aan wat er nu gebeurt in Syrië. In het tweede studiejaar is er een *international week* met gastsprekers uit het buitenland en bij het vak Criminologie komen twee gastsprekers uit het buitenland. Alles vindt dan plaats in het Engels.

In de eerste twee studie jaren ontwikkelt de student de beroepsvaardigheden via opdrachten binnen de KBS. De opleiding maakt daarvoor gebruik van casuïstiek uit het werkveld, bijvoorbeeld van het UWV. In Rotterdam maken docenten gebruik van contacten die zij hebben met de Afdeling Sociale Zaken van de gemeente. Vanuit deze contacten heeft de opleiding studenten echte beschikkingen laten maken voor de gemeente. Naast de verschillende opdrachten, waarbinnen gespreks- en adviesvaardigheden worden ontwikkeld, volgen studenten trainingen. Vaardigheden worden getoetst via assessments waarbij ook een acteur wordt ingezet.

Specifieke beroepsvaardigheden, zoals juridische vaardigheden (gebruik van wetboeken en databanken), presenteren, projectmatig werken en gesprekvaardigheden zijn in werkcolleges en trainingen ondergebracht. Vaardigheden zoals samenwerken, zelfsturing, reflecteren, feedback geven en plannen worden zowel in de projecten als binnen de studieloopbaan-begeleiding ontwikkeld.

Vanaf het derde jaar ontwikkelen voltijd studenten beroepsvaardigheden verder in de stage (een semester), differentiëminoren (twee semesters) en het afstuderen (een semester). De opzet en uitvoering van de stage beoordeelt het panel positief en doordacht. De opleiding hanteert richtlijnen voor de begeleiding en beoordeling die zijn vastgelegd in een Stagehandleiding (domein MFR, 2011-2012). Daarin is onder andere vastgelegd dat de stagebegeleiding op hbo-niveau moet zijn en dat 25 procent van de stagetijd moet bestaan uit direct cliëntcontact. Wanneer de opleiding te maken krijgt met een nieuw stagebedrijf wordt deze eerst bezocht door de stagecoördinator om verwachtingen over en weer af te stemmen. Het Bureau Externe Betrekkingen van de hogeschool is verantwoordelijk voor de contacten van de locatie als geheel bespreekt richtlijnen en verwachtingen over de begeleiding en beoordeling in algemene zin met stagebedrijven en -begeleiders.

Vanuit de opleiding krijgen studenten een half jaar vóór de stage voorlichting over criteria en sollicitatietrainingen waarin zij een CV moeten opstellen. Verder heeft SJD op de intranetsite van de hogeschool Insite een eigen domein waarop te zien is waar andere studenten stage lopen. Zo krijgen studenten een beeld van mogelijke stageplekken.

Vóór de start van de stage stellen studenten een overeenkomst op met de stageverlener. Iedere vier weken moeten zij verslagen leveren en een werkmap bijhouden. Hierin stellen zij vooraf opgestelde doelen aan de orde die zij hebben ontleend van de eindkwalificaties.

De ontwikkeling komt in tussenevaluaties met de schoolbegeleider aan de orde. Daarvoor komt de begeleider van de opleiding drie keer langs tijdens de stage.

Duale studenten volgen de eerste twee studiejaren hetzelfde programma als de voltijd. Vanaf jaar 3 beschikken duale studenten over relevant werk voor vier dagen per week en volgen zij één dag in de week les. In de laatste twee studiejaren voeren studenten opdrachten uit in de praktijk om de beoogde competenties aan te tonen in verschillende beroepssituaties.

Deeltijd studenten die werkzaam zijn in een relevante werkomgeving, verrichten vanaf jaar 1 opdrachten in de sociaal juridische praktijk. In lessen of in opdrachten wordt hen gevraagd eigen praktijkvoorbeelden te geven of te analyseren. De opdrachten waar zij aan werken, kunnen gedurende de eerste twee jaar in verschillende werkvelden - anders dan de eigen praktijksetting - plaatsvinden. Studenten die bij de start van de opleiding niet beschikken over een eigen relevante werkomgeving maken een opdracht aan de hand van een aan de beroepspraktijk ontleende casus.

Daarnaast dienen alle deeltijd studenten via opdrachten tijdens de praktijktijd (of stage) aan te tonen dat zij aan de eisen van de praktijktijd/ stage voldoen.

Binnen de afstudeerrichtingen (specialisaties en algemeen) voeren studenten opdrachten voor opdrachtgevers uit. Afstudeeropdrachten gaan over actuele praktijkvraagstukken en worden (mede)beoordeeld door een externe deskundige uit de praktijk. Voorbeelden van projectopdrachten uit het werkveld zijn onderzoekopdrachten binnen de afstudeerrichting Recht & Stedelijke Maatschappelijke Vraagstukken, waarbij ieder half jaar een nieuwe praktijkopdracht wordt geacquireerd.

In de eerste twee jaar zit de beroepspraktijk op verschillende manieren verweven in het programma. Er vinden, naast de genoemde casuïstiek binnen de KBS, excursies en verschillende gastcolleges plaats. In het eerste jaar voert de student enkele opdrachten in de praktijk uit in het kader van de beroepsoriëntatie. Zo interviewen zij beroepsbeoefenaars in de sociaal juridische praktijk, maken zij opdrachten aan de hand van vacatures en organiseren zij een excursie naar een voor de opleiding relevante organisatie. Daarmee koppelt de opleiding de theorie aan de praktijk. Ook kunnen studenten in jaar 2 kiezen voor een snuffelstage. Dit is geen verplichting.

Vanaf het derde jaar komt de student verplicht in aanraking met de werkpraktijk via stage, differentiëerminoren en het afstuderen. Afhankelijk van de keuzes die de student vanaf het derde jaar maakt voor afstudeerrichtingen en differentiëerminoren kan het voorkomen dat (voltijd) studenten pas in het vierde jaar voor het eerst 'echt' in de praktijk komen te staan. Het panel vindt dit laat. Het zou aldus het panel goed zijn wanneer studenten in een vroeg stadium direct in aanraking komen met cliënten ('front office'). Alumni en vertegenwoordigers van het werkveld, met wie het panel heeft gesproken, geven dit aan als verbeterpunt. Docenten die beschikken over actuele praktijkervaring brengen die in de lessen in. Zo proberen docenten in Rotterdam nu afspraken met de gemeente te maken voor het organiseren van themabijeenkomsten volgend jaar.

Het panel herkent actuele onderwerpen in het materiaal vooral op vakniveau. Daarnaast is een aantal actuele thema's te melden die in verschillende onderdelen van het programma aan bod komt. Zo wordt aandacht besteed aan de versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces in studieonderdelen in jaar 1 (strafrecht en criminologie) en in jaar 2 in minor 5 waar de wetsvoorstellen van Rutte 1 aan de orde komen. In de afstudeerrichting Recht en

Stedelijk Maatschappelijke Vraagstukken is de veranderde rol van de publieke dienstverlener opgenomen, hetgeen ook aan bod komt in de minor De SJD'er in jaar 1. Het actuele thema 'burgerkracht' (het beroep op de eigen kracht van burgers) komt verder aan bod in de afstudeerrichting waar, in samenwerking met onderzoek vanuit het lectoraat, ook een relatie met de WMO en Jeugdzorg wordt gelegd. Ook in andere afstudeerrichtingen komen actuele thema's aan de orde, zoals de wijzigingen in de WWB, de Sociale Dienst, de WMO en het UWV. Over de hele linie beoordeelt het panel het studiemateriaal relevant voor SJD en van het gewenste niveau.

Wat betreft de verbinding met de internationale beroepspraktijk gaat extra focus uit naar de stage van studenten en docenten in het buitenland en cross-culturele scholing van stagebegeleiders. Binnen de internationale minors wordt gewerkt met internationale praktijkcasuïstiek. Afhankelijk van de keuzes van de student vanaf het derde jaar komen zij hier in meer of mindere mate mee in aanraking. Het panel constateert dat weinig studenten kiezen voor studie in het buitenland.

Relevante onderzoeksvaardigheden zitten verweven in een van de zes eindkwalificaties. Onderzoek is nadrukkelijk praktijkgericht, passend bij SJD. Studenten leren vanaf de eerste periode in het eerste jaar een stapsgewijze (projectmatige) aanpak te hanteren, feiten van meningen te onderscheiden, een (juridische) vraag te formuleren en informatie te verzamelen via diverse bronnen. De projecten bestaan uit het doen van literatuur- of praktijkonderzoek. In jaar 2 is major 15 geheel gewijd aan methoden en technieken van onderzoek en het schrijven van een onderzoeksvoorstel.

Verder bevat het afstuderen een onderzoekscomponent. Voor het afstuderen voeren studenten een praktijkgericht onderzoek uit binnen één van de vier beroepstaken. Deze is gericht op het beoordelen van de toepassing van de wet- en regelgeving. Het onderzoek kan betrekking hebben op de sociale of de juridische aspecten.

Voor de bewaking van het niveau en de onderzoekscompetentie (als één van de indicatoren van het beoogde niveau), zoeken eigenaren van de differentiatie-minors en afstudeerrichtingen aansluiting bij de lectoraten binnen het domein Management, Finance en Recht (MFR), waartoe het cluster Recht behoort. Daarbij geeft de opleiding aan, dat het vinden van aansluiting op inhoudelijke onderwerpen niet altijd eenvoudig is. Verder is er een afstudeercommissie (vier docenten van verschillende disciplines die afstudeervoorstellen beoordelen) die een impuls geeft aan de kwaliteit van het praktijkgericht onderzoek en die discussieert met docenten over de toepassing van methodieken uit sociaal wetenschappelijk versus juridisch onderzoek. Op basis van een eigen evaluatie van de opleiding over de ontwikkeling van onderzoekscompetenties in het onderwijs, heeft de opleiding als verbeterpunt gedefinieerd de onderzoekslijn voor studenten meer zichtbaar te maken, zodat zij zich meer bewust worden van de vereiste vaardigheden. Concreet wil de opleiding het komend najaar (2012) onderzoeksvaardigheden in flankerend onderwijs aan de orde laten komen en criteria in beoordelingsformulieren screenen op te ontwikkelen onderzoeksvaardigheden.

Het panel beoordeelt de aandacht voor onderzoeksvaardigheden in het huidige curriculum positief, evenals de verbeteringen die de opleiding voornemens is. Studenten oordelen positief over de onderzoekslessen die zij in eerdere jaren hebben gehad.

De borging van de aansluiting van het programma op de beroepspraktijk vindt plaats door structureel overleg met de BVC, contacten van docenten met het beroepenveld, onderzoek onder alumni, werkgevers en praktijkbegeleiders en begeleiding van stagiairs en afstudeerders waarbij docenten contact hebben met praktijkopleiders en beoordelaars uit de praktijk. De contacten met het werkveld dragen ook bij aan waardevolle samenwerking. Deze resulteren bijvoorbeeld in het geven van gastcolleges en het verstrekken van (afstudeer)opdrachten. In evaluaties wordt de mening van studenten, praktijkbegeleiders, alumni, werkgevers en docenten gevraagd over de praktijkgerichtheid en actualiteit van het onderwijsprogramma en het beoogde hbo-niveau. De curriculumcommissie kan op basis van de verkregen gegevens voorstellen voor aanpassingen van het opleidingsprogramma en studieonderdelen doen.

Overwegingen en conclusie

De opleiding heeft aandacht voor de te ontwikkelen kennis en beroepsvaardigheden. Onderwijseenheden zitten goed in elkaar en dekken het veld van SJD goed af, aldus het panel. De aangeboden kennis vertoont voldoende diepgang en is op vakniveau actueel. De kwaliteit van gehanteerde literatuur beoordeelt het panel eveneens als voldoende, zij het wel beperkt internationaal.

De actualiteit komt op verschillende manieren in het programma aan bod. Vanaf het begin van de studie legt de opleiding een link tussen theorie en praktijk via casuïstiek die aan de praktijk is ontleend, excursies en gastcolleges. Daarbij is het panel van mening dat de opleiding studenten in de eerste twee studiejaar meer direct in contact kan brengen met de harde kant van de SJD-praktijk. Het gaat dan vooral om eerstelijns functies en het ervaren wat cliëntcontact inhoudt en wat hierbij komt kijken. Dit wordt door vertegenwoordigers van het werkveld en afgestudeerden bevestigd.

De opleiding heeft aandacht voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden passend bij de context van SJD. Het panel beoordeelt dit positief. De manier waarop de opleiding dit verder wenst te ontwikkelen, vooral in het derde en het vierde jaar, onderschrijft het panel.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De eindkwalificaties van de opleiding zijn op drie niveaus uitgewerkt in deelcompetenties. De drie niveaus die de opleiding onderscheidt, zijn:

Competentieniveau 1, beroepsgericht: wordt aan het eind van de propedeuse behaald.

Competentieniveau 2, professionaliseringsbekwaam: wordt aan het eind van het tweede jaar bereikt, voor de start van de stage, dan beschikt de student over alle basiskennis en basisvaardigheden. De Ad'er is op dit niveau startbekwaam op Ad-niveau.

Competentieniveau 3, startbekwaam: wanneer de student dit niveau heeft behaald, is hij geschikt als beginnend SJD'er op hbo-bachelorniveau.

De deelcompetenties zijn in het onderwijs gekoppeld aan onderwijseenheden. In de studiehandleidingen (voltijd, deeltijd, duaal) zijn de eindkwalificaties, c.q. deelcompetenties, (*Competentiewijzer*) opgenomen.

Studenten ontwikkelen alle competenties binnen meerdere onderwijseenheden op de verschillende niveaus, beginnend bij niveau 1, dan niveau 2 en vervolgens niveau 3. De kritische beroepssituaties waarin studenten de competenties ontwikkelen, worden steeds complexer naarmate het programma vordert. Daarbij wordt steeds meer eigen initiatief en zelfsturing van studenten gevraagd.

In jaar 1 en 2 bestaat iedere onderwijsperiode uit twee majoronderdelen van 5 EC en één minoronderdeel van 5 EC. De majoronderdelen zijn ontwikkeld voor SJD en HBO-Rechten en zijn zowel aan SJD- als aan HBO-Rechten-competenties gekoppeld. De minoronderdelen zijn specifiek op de SJD-competenties gericht.

In jaar 3 en 4 tonen studenten door middel van stage, afstudeerrichting en/of differentiëerminors en het afstuderen aan dat zij beschikken over de SJD-competenties op hbo-niveau. Studenten moeten, naast stage, differentiëerminoren en het afstuderen, het eindniveau ook per competentie verantwoorden in een reflectieve opdracht.

De major- en minoronderdelen waaraan een student in een periode (kwartaal) werkt, hangen met elkaar samen via thema's. Zo zijn de competenties en de benodigde kennis en vaardigheden in jaar 1 en 2 gekoppeld aan thema's, zoals Democratie en Rechtsstaat, Belang en advies, Samenwerken. Deze thema's zijn verwerkt in de kritische beroepssituaties per onderwijsperiode. In jaar 3 en 4 worden kennisgebieden en competenties ook in samenhang getoetst. Per periode (15 EC) bestaat de toetsing over het algemeen uit een kennistoets, een verwerkingsopdracht binnen een kritische beroepssituatie en een onderzoekopdracht.

Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij de kwaliteit van de opleiding op orde vinden. Sommige vakken zijn lastiger dan andere, maar dat hoort erbij en verschilt ook per persoon. Sommige mensen vinden Rechtsfilosofie bijvoorbeeld lastig, terwijl anderen dat juist leuk vinden en meer moeite hebben met Politicologie.

De inhoud en samenhang van het curriculum worden bewaakt door de curriculumcommissie van het cluster Recht en de BVC. Per vakgebied (recht, communicatie, methodiek en sociale wetenschappen) zijn expertdocenten benoemd die vanaf 2011 de curriculumcommissie (voorheen de consultantsgroep) vormen. De curriculumcommissie bewaakt de leerlijn binnen de vakgebieden en de samenhang in het curriculum en adviseert de ontwikkelaars bij de invulling van het programma en bij de keuze van de verplichte literatuur. Dit doen zij in samenwerking met collega-docenten in expertisegroepen per vakgebied. Taken en verantwoordelijkheden van curriculumcommissie zijn vastgelegd in het document *Plan van aanpak werkzaamheden Curriculumcommissie*. Het panel heeft notities van de curriculumcommissie gezien waarin zichtbaar is dat de curriculumcommissie adviezen geeft over curriculumonderdelen, bijvoorbeeld over de omvang van onderdelen en herkansingsmogelijkheden.

Overwegingen en conclusie

Het programma is helder en goed doordacht opgebouwd, aldus het panel. In de onderwijsonderdelen wordt verwezen naar de te verwerven (deel)competenties. Bovendien is er in het onderwijsmateriaal sprake van een zichtbare relatie met de criteria die gelden voor toetsing en examinering.

De kritische beroepssituaties, die als setting fungeren voor de ontwikkeling van de competenties, weerspiegelen de SJD praktijk op een goede manier. Het programma dekt de eindkwalificaties. De wijze waarop de opleiding zich als SJD in het juridische domein positioneert (standaard 1) herkent het panel hierin.

De inhoud van het programma wordt qua volledigheid, evenals wat betreft niveau en relevantie (standaard 2) bewaakt door de curriculumcommissie. Op grond van bestudeerde documentatie, waaronder notulen van deze commissie, en gevoerde gesprekken met vertegenwoordigers van de curriculumcommissie beoordeelt het panel de borging via deze commissie als goed.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De opleiding verzorgt competentiegericht onderwijs. De competentieontwikkeling bij studenten gebeurt binnen de kritische beroepssituaties (KBS). Jaar 1 en 2 omvatten een vast programma gericht op kennisverwerving: vooral gericht op de Body of Knowledge. Daarnaast vinden binnen de KBS veelal projecten plaats om de competenties te ontwikkelen. In jaar 3 en 4 zijn er diverse keuzemogelijkheden (zie standaard 2 en 3).

Daarbij geldt voor de deeltijd en duaal dat de (eigen) werkomgeving van de SJD'er een centrale rol inneemt. Binnen deze varianten (dual vanaf jaar 3) is er een beperkt aantal

contacturen, naast zelfstudie, en is het onderwijsmateriaal (programmaonderdelen en opdrachten) afgestemd op volwassenen.

Het programma is opgebouwd uit onderwijseenheden van 5 European credits (EC). In jaar 1 en 2 volgen studenten 80 EC aan majoronderdelen en 40 EC aan specifieke SJD minoren (zie bijlage 2). In de jaren 3 en 4 lopen studenten 30 EC stage, volgen zij 60 EC aan verbredende of verdiepende differentiatie-minoren en studeren zij af in het laatste semester van de opleiding (30 EC).

Per blok van 15 EC volgt een student twee majorvakken en een minorvak. Daarbinnen vindt een mix aan werkvormen plaats: project (per blok verschillende groepssamenstellingen), hoor- en werkcolleges, presentaties. De gehanteerde werkvormen beoordeelt het panel positief, waarbij het opmerkt dat projectonderwijs en klassieke kennisverwerving in de eerste twee jaar de boventoon voeren en in mindere mate een integrale competentiebenadering. Dit is een bewuste keuze van de opleiding, die het panel herkent.

Studenten uiten zich positief over de werkvormen. Alleen deeltijd studenten wensen wat minder groepsopdrachten. Binnen de curriculumcommissie wordt de inzet van werkvormen besproken. Daar worden ook de bevindingen van de studentenpanels over de inzet van werkvormen besproken. De onderwijsontwikkelgroep begeleidt onderwijsontwikkelaars bij de inzet van werkvormen. Zo is er op dit moment extra aandacht voor de werkvormen binnen de deeltijd, zoals blijkt uit verschillende documenten.

Docenten worden via diverse documenten, instructies en bijscholingsactiviteiten geïnformeerd en bijgeschoold over de opzet en vormgeving van het programma en de wijze waarop didactische uitgangspunten zijn geoperationaliseerd. Nagenoeg alle docenten zijn geschoold op het gebied van didactiek en werkvormen via de didactische cursus.

Studenten kunnen informatie over het didactisch concept van de opleiding vinden in de studiegids van de opleiding.

Overwegingen en conclusie

Het curriculum is zichtbaar geënt op competenties. De KBS fungeren als leerplatform waarbinnen via diverse werkvormen de nodige kennis en vaardigheden worden ontwikkeld. De eerste twee studiejaar zijn nadrukkelijk gericht op het verwerven van kennis (BoK) en vaardigheden. Daarna ontwikkelt de student de beoogde competenties op het eindniveau in verschillende praktijksettings, waarbij de student zich kan profileren binnen het SJD-veld via stage, differentiatie-minoren en het afstuderen. De aandacht voor kennisverwerving en individuele profilering beoordeelt het panel positief.

Volledig studenten beoordelen de gehanteerde werkvormen in het onderwijs positief. De werkvormen binnen de deeltijd hebben de aandacht van de opleiding met als doel deze beter aan te laten sluiten op de omstandigheden van deeltijd studenten.

In zijn geheel beoordeelt het panel de vormgeving van het programma gedegen en doordacht, en gericht op de juiste inhoud (zie standaard 3).

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 5 Instroom

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen. Deze zijn per opleidingsvariant vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling.

Toelaatbaar tot de voltijd opleiding zijn studenten met een havo, vwo of mbo-diploma (niveau 4) of mensen die een 21+ toets hebben gehaald.

De deeltijd opleiding is gericht op werkende instroompopulatie. Deeltijd studenten volgen in principe een vierjarig programma waarbij zij praktijkopdrachten in relevante werksettingen moeten verrichten. Vanaf het derde studiejaar moeten zij een relevante SJD-functie vervullen. Binnen de deeltijd wordt geen vrijstelling op basis van een relevante werkplek verleend. Wel kan iemand die op basis van vooropleidingen of anderzijds denkt in aanmerking te komen voor vrijstellingen dit aanvragen bij de opleiding. De Examencommissie kent op basis van aangetoonde eerder verworven competenties eventuele vrijstellingen toe.

De duale variant wordt afgebouwd. Hiervoor golden dezelfde instroomeisen als voor de voltijd.

Kenmerkend voor de instroompopulatie van SJD Inholland is dat relatief veel mensen van het mbo komen en dat 63 procent van niet-westerse allochtone afkomst is (landelijk 40 procent. Bron: HBO-raad).

Er is een aansluitingsprogramma om de aansluiting van het mbo naar het hbo te stroomlijnen, mede om de uitval die relatief hoog is onder mbo'ers terug te dringen. De opleiding biedt geen verkort doorstroomprogramma voor studenten met een verwant mbo-4-diploma.

Het panel verneemt dat de opleiding meer dan gemiddeld hoge eisen stelt aan de taalvaardigheid. Dit komt overeen met de eisen die het beroep van SJD'er stelt.

Om eventuele deficiënties tijdig weg te werken, heeft het cluster Recht, naast het hiervoor genoemde mbo-hbo-aansluitingsprogramma, een taalprogramma en een Summerschool ontwikkeld.

Via cursussen kunnen studenten het vereiste B2-niveau voor Nederlands halen als verplicht onderdeel voor het behalen van hun propedeuse. Per 2011-2012 is het cluster ook begonnen met het bieden van lessen 'juridische taalvaardigheid', zodat studenten tijdig juridische teksten kunnen lezen, c.q. interpreteren. Studenten moeten de taaltoetsen binnen een jaar met een positief resultaat afronden om door te kunnen stromen naar de hoofdfase.

De Summerschool bestaat uit een programma van twee weken in de zomerperiode voorafgaand aan het nieuwe studiejaar, waaraan aspirant studenten voor een juridische hbo-opleiding kunnen deelnemen. Het programma is erop gericht studenten voor te bereiden op en kennis te laten maken met een juridische opleiding.

In de gesprekken die het panel met studenten heeft gevoerd, geven studenten aan de overstap van de havo naar het hbo als een duidelijke stap te ervaren: 'Het onderwijs is merkbaar zwaarder, vooral door de toename van lesstof'. Studenten geven daarbij aan dat de begeleiding in het eerste jaar is gericht op de overstap naar en kennismaking met het hbo.

De studenten met wie het panel sprak oordelen positief over de SLB-gesprekken die in dit kader in het eerste jaar plaatsvinden.

Overwegingen en conclusie

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen.

De opleiding treft diverse maatregelen om de aansluiting tussen haar instroompopulatie en het opleidingsprogramma zo optimaal mogelijk te laten zijn, waaronder via het taalprogramma en de Summerschool. Het pabel constateert dat studenten tevreden zijn over de begeleiding die zij krijgen in het eerste jaar van hun studie.

Het panel is positief gestemd over de mate waarin de opleiding aandacht heeft voor diversiteit binnen de instroompopulatie en de manier waarop zij daarop aansluit en nadrukkelijk investeert om een goede aansluiting te bevorderen.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

<i>Het programma is studeerbaar.</i>

Bevindingen

De opleiding heeft de 240 studiepunten evenredig verdeeld over de vier studie jaren van het programma (voltijd, deeltijd en duaal): 15 EC per periode, vier perioden per studiejaar.

Via verschillende maatregelen worden eventuele factoren die de studie voortgang belemmeren weggenomen. Zo zijn er richtlijnen, zoals voor herkansingen, termijnen voor het aanleveren van (tentamen)roosters en het bekendmaken van studieresultaten vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. Verder voert de opleiding beleid om selectie in het eerste jaar aan te scherpen en om uitval later in de opleiding terug te dringen. Hiervoor moeten studenten per 2011-2012 45 studiepunten in het eerste studiejaar halen om door te mogen stromen naar de hoofdfase. Binnen de 45 EC is een aantal vakken verplicht, waaronder de taalvakken (zie standaard 5) en Inleiding Recht. De opleiding hanteert een intensief studiebegeleidingsprogramma, dat in het eerste jaar nadrukkelijk is gericht op het informeren en begeleiden van studenten ter voorbereiding op de hoofdfase van de opleiding (zie ook standaard 5).

De curriculumcommissie stelt de zwaarte per studieonderdeel vast. Ook toetst zij de studielast en adviseert over mogelijke aanpassingen in onderdelen en toetsen. Het panel stelt vast dat de opleiding de studeerbaarheid van het programma periodiek evalueert. Dit is een continu proces. De opleiding maakt hiervoor gebruik van evaluatieresultaten van studenten en slagingspercentages.

Studenten en studieloopbaanbegeleiders hebben zicht op de individuele studielast van studenten. Wanneer de gewenste studie voortgang uitblijft, worden maatregelen genomen. Studenten kunnen zelf om ondersteuning vragen. Dit loopt via de SLB'er. Ook wordt er vanuit de opleiding actie ondernomen.

Binnen het cluster is een flink aantal langstudeerders ('ongewogen studenten'). Hiervoor heeft het cluster een langstudeerdersbeleid vastgesteld en een projectgroep langstudeerders ingesteld. De projectgroep heeft langstudeerders schriftelijk geïnformeerd over consequenties, zoals het op termijn verlopen van geldigheid van behaalde resultaten, en langstudeerders uitgenodigd om studiemogelijkheden te bespreken.

Het aantal geboden contacturen is opgenomen in dit rapport bij Basisgegevens. In het voltijd programma zijn deze uren verdeeld over vier lesdagen. Buiten de lesmomenten werken studenten individueel en in groepen aan opdrachten en bereiden zij lessen voor (zelfstudie). Studenten, met wie het panel heeft gesproken, geven aan de studielast als 'te doen' te ervaren.

In de deeltijd opleiding zijn de contacturen geconcentreerd op één dag (middag en avond: 10 uur). De studielast bij deeltijd studenten verschilt per student afhankelijk van zijn of haar persoonlijke omstandigheden en motivatie, zo blijkt uit de gevoerde gesprekken.

De opleiding houdt rekening met studenten die studiebelemmeringen ervaren, zoals dyslexie. De richtlijnen die zij hiervoor hanteert, zijn vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. Ook kan Inholland specialistische begeleiding bieden via studentpsycholoog en decaan.

Overwegingen en conclusie

Het programma is zodanig opgebouwd en georganiseerd dat studenten naar het oordeel van het panel de opleiding in vier jaar kunnen voltooien. Er zijn richtlijnen en regels om de gewenste vroegtijdige selectie te laten plaatsvinden en om een gewenste doorstroom te stimuleren. Deze zijn recent aangescherpt om toename van langstudeerders terug te dringen. Vanaf jaar 3 genieten studenten meer 'vrijheid'; zij zijn dan 'professionaliseringsbekwaam' (niveau 2, zie standaard 3) en in staat om hun eigen studiep pad vorm te geven.

Studenten beoordelen de studeerbaarheid positief. Deze wordt niet als zwaar of licht betiteld. Het panel herkent dit op basis van het bestudeerde opleidingsmateriaal.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevinding

In de onderwijs- en examenregeling is de verdeling van studiepunten beschreven. Dit laat zien dat de opleiding een curriculum heeft uitgewerkt met een omvang van 240 studiepunten: 60 studiepunten per studiejaar.

Overweging en conclusie

De opleiding voldoet zichtbaar aan de wettelijke eisen voor omvang en duur van het programma (voltijd, deeltijd en duaal), namelijk 240 studiepunten verdeeld over vier studie jaren van elk 60 studiepunten.

Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid

Bevindingen

Binnen het domein MFR is een personeelsbeleid uitgewerkt in een personeelsplan dat is afgeleid van het personeelsbeleid van Hogeschool Inholland (*Personeelsplan MFR 2011-2012*). Hierin staat de competentieontwikkeling van medewerkers centraal vanuit de gedachte 'de juiste persoon op de juiste plek'. De nodige kwalificaties binnen de opleiding zijn leidend voor professionaliseringsactiviteiten, evenals het aanstellen van nieuwe docenten. Binnen het cluster Recht is het *Personeelsplan MFR* uitgewerkt in specifieke vraagstukken die voor het cluster relevant zijn.

Kenmerkend voor het personeelsbeleid is Performance & Competence Management (PCM), dat zijn weerslag kent in een jaarlijkse PCM-cyclus die start met een IPOP-gesprek, gevolgd door een functionerings- en beoordelingsgesprek. Ontwikkeling en scholing, inzet, evaluatie-uitkomsten en binding met het werkveld zijn voorbeelden van vaste onderwerpen die in deze gesprekken aan de orde komen.

Het panel stelt vast dat de docenten via de verschillende individuele PCM-gesprekken sturing geven aan hun taken en verantwoordelijkheden en invulling geven aan individuele professionalisering. Dit gebeurt via diverse scholingsactiviteiten (zie standaard 9) waarvoor tijd en geld beschikbaar is.

Begin 2012 heeft de hogeschool de notitie *Ruimte voor presteren* opgesteld waarin belangrijke uitgangspunten voor de toekomst zijn uitgewerkt. Deze liggen in het verlengde van de reorganisatie die binnen de hogeschool plaatsvindt en beschrijven een centrale rol van de docent. Het personeelsbeleid binnen het cluster is in het verlengde daarvan gericht op een efficiëntere taakverdeling en professionalisering. Teamdagen binnen het cluster zijn gericht op inventariseren van ideeën en wensen, visieontwikkeling, teamdenken en geïntegreerde leerprocesbegeleiding. De verandering in taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden (als gevolg van de reorganisatie) vragen aandacht, extra inzet en flexibiliteit van docenten.

Dit is van invloed op de werkdruk die docenten al ervaren vanwege een relatief hoog ziekteverzuim, namelijk 11 procent (zie standaard 10). Het panel stelt vast dat het management actief beleid voert om het ziekteverzuim terug te dringen. Zij heeft in samenspraak met een HRM-adviseur aandacht voor realistische taakverdelingen en het stellen van prioriteiten. Ook wordt er via frequent overleg met de bedrijfsarts gekeken naar mogelijke interventies.

Een ander streefdoel in het personeelsbeleid is dat in 2016 80 procent van de docenten een master heeft en dat elke docent pedagogisch-didactisch is gekwalificeerd. Ook dient elk team dan over ten minste één docent met een (master)graad op pedagogisch-didactisch gebied te beschikken. Het panel constateert dat de opleiding in 2012 beschikt over 80 procent universitair opgeleide docenten en 92 procent heeft een didactische aantekening. Met betrekking tot het aantal gepromoveerden is het streven binnen het domein om elk jaar twee medewerkers te laten starten met een promotietraject op basis van de faciliteiten van de promotieregeling.

Tweejaarlijks wordt een medewerkerstevredenheidsonderzoek afgenomen (Inholland-breed). Eind 2011 is het personeel voor het laatst bevraagd over het personeelsbeleid, de arbeidsomstandigheden en de mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling. Over het geheel genomen, scoort de tevredenheid lager dan voorheen. Docenten zijn tevreden over de inhoud van het werk en het geboden perspectief, de kwaliteit van het opleidingsprogramma en de direct leidinggevende. De beschikbare tijd om het werk uit te kunnen voeren, wordt als knelpunt ervaren. Dit komt door de extra taken en onzekerheid die de veranderingen en de reorganisatie met zich meebrengen. Wat binnen het cluster ook van invloed is geweest, is het vertrek van collega's als gevolg van het dalende studentenaantal.

Overwegingen en conclusie

Via de PCM-cyclus voert de opleiding het personeelsbeleid uit. Daarbinnen is nadrukkelijk aandacht voor individuele professionalisering. Ook wordt er zichtbaar geïnvesteerd in professionaliseringsactiviteiten voor het team. Deze activiteiten liggen deels in het verlengde van ontwikkelingen binnen de hogeschool en zijn deels SJD-specifiek (zie standaard 9). De uitvoering van een effectief personeelsbeleid staat onder druk door de extra taken die momenteel worden gevraagd van docenten. Dit is een zorgpunt waar het management van de opleiding zich bewust van is. Het investeert zo goed als mogelijk om deze te verminderen. Op basis van de waargenomen kwaliteit die wordt geleverd en de opgedane indrukken van het panel over de docenten in de gesprekken, heeft het panel een positieve indruk van het team, dat ondanks de werkdruk gedreven is om de gewenste kwaliteit te leveren en dat zichtbaar investeert in ontwikkelingen.

Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding heeft de kwalificaties van docenten en hun specifieke betrokkenheid bij onderwijsactiviteiten gepresenteerd in overzichten. De docenten geven zowel les in Den Haag als in Rotterdam. De overzichten laten zien dat verschillende vakdisciplines zijn vertegenwoordigd in het team, waaronder juristen, sociaal wetenschappers en een filosoof. Verder blijkt dat 80 procent universitair is opgeleid, 92 procent beschikt over een didactische aantekening, 73 procent beschikt over een relevant relatienetwerk, zeven docenten actief zijn met onderzoek en negen mensen ervaring hebben met het lesgeven in het buitenland. De opleiding maakt ook gebruik van gastdocenten in verschillende vakken. Zo verzorgt een kantonrechter een gastcollege bij Huurrecht en verzorgt een afdelingshoofd van het Parket een les bij Strafrecht.

Studenten beoordelen de inhoudelijke en didactische kwaliteiten van docenten in verschillende evaluaties als voldoende. In het gesprek met het panel geven studenten aan dat zij tevreden zijn over de manier waarop docenten hun kennis overbrengen. Wat studenten als positief waarderen, is de inbreng van ervaringen en praktijkvoorbeelden, zoals bij vakken Recht, Vreemdelingrecht en Schuldsanering het geval is.

Binnen de PCM-cyclus is ruimte voor individuele professionalisering. Jaarlijks vinden drie gesprekken plaats. Plannen voor verdere professionalisering worden besproken en afgestemd op het scholingsbeleid van de hogeschool en de scholingskaders van het domein, zoals uitgewerkt in *Scholingsplan domein MFR 2010-2014*.

Het panel stelt vast dat er vaste tijd beschikbaar is voor scholing, zowel voor team als voor individuele activiteiten. Collectieve scholingsactiviteiten zijn voor een deel vastgelegd in geplande scholingsmiddagen en teamdagen voor het cluster (*Scholingsplan cluster Recht*). Naast individuele scholingsactiviteiten, zoals het volgen van een masteropleiding, verneemt het panel van docenten dat zij zichzelf op de hoogte houden via lidmaatschappen op vakbladen en netwerken. Soms nemen docenten deel aan bijeenkomsten van de BVC. Ook hebben zij de mogelijkheid om docentstage te lopen of de landelijke SJD-dag te volgen. Actualiteiten en nieuwe ontwikkelingen brengen docenten in binnen docentoverleggen of de eigen expertisegroep.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft een goede indruk van de kwaliteit van docenten op basis van de bestudeerde overzichten en de opgedane indruk in de gevoerde gesprekken. De overzichten met kwalificaties van de docenten, die zowel in Rotterdam als Den Haag en binnen de drie opleidingsvarianten lesgeven, laten zien dat zij over de nodige vakinhoudelijke en onderwijskundige kennis en ervaring beschikken. Verder beschikt het team over kennis van onderzoek en vervult een groot deel van de docenten een actieve rol in (eigen) netwerken in het werkveld.

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de docenten, betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van het opleidingsprogramma, overtuigend positief. Er wordt bovendien op een goede manier in het personeel geïnvesteerd.

Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **goed**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

<i>De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.</i>
--

Bevindingen

De opleiding wordt verzorgd door 49,9 fte docenten. Met 1.397 studenten ('gewogen') leidt dit tot een ratio van 1:28. Dit ligt iets boven de gewenste ratio van 1:25 (hogeschoolnorm). Met de 'ongewogen studenten' (langstudeerders) meegerekend, komt de opleiding tot een ratio van 1:36. Dit is fors, maar enigszins misleidend, aangezien lang niet alle langstudeerders actief onderwijs volgen.

Het panel constateert dat de opleiding beleid voert om het aantal langstudeerders terug te dringen. Het valt echter niet mee om langstudeerders terug in de schoolbank te krijgen. Sinds de start van het begeleiden van de 274 langstudeerders in oktober 2010, zijn er in juli 2011 nog 222 over.

Kijkend naar de omvang van het personeel en het aantal studenten dat actief onderwijs geniet, acht het panel de omvang van het personeelsbestand toereikend. Dit wordt bevestigd door studentevaluaties en in gevoerde gesprekken met studenten waarin zij aangeven heel tevreden te zijn over de bereikbaarheid van docenten. Zo wordt genoemd dat docenten, en vooral SLB'ers in het eerste jaar, heel aanspreekbaar zijn, dat docenten tijdens stage en afstuderen altijd ten minste twee keer op locatie langs komen en per e-mail zeer goed bereikbaar zijn.

Het personeelsteam heeft te maken met een flinke werkdruk. Er is een aantal onderwijsveranderingen dat op hetzelfde moment speelt, zoals de ontwikkeling en invoering van een nieuw Ad-programma en de profilering van de locatie in den Haag, tegelijk met de diverse aanvullende eisen die vanuit de hogeschool zijn gesteld ten aanzien van de herverdeling van taken, de borging van het afstuderen en toetscontroles.

Op hetzelfde moment heeft het team afscheid moeten nemen van collega's als gevolg van het dalende studentenaantal en heeft het te maken met langdurige afwezigheid van collega's vanwege persoonlijke zaken.

Een andere vorm van druk waar sommige docenten mee te maken hebben, kent zijn oorsprong in de diversiteit in de studentpopulatie en studenten die vaker dan gemiddeld persoonlijke problemen, zorgtaken en financiële problemen hebben. Dit legt druk op de docenten omdat deze problemen van invloed zijn op het (studie)gedrag. Om hier mee om te kunnen gaan biedt de opleiding, naast individuele gesprekken, trainingen 'Omgaan met straatcultuur' aan docenten en worden docenten begeleid bij de invoering van het geïntegreerd leren, waarbij studenten meer persoonlijk begeleid worden.

De werkdruk onder het personeel is een serieuze zorg voor het management die zij nauwkeurig bewaakt. Het verzuim van 11 procent is geanalyseerd en blijkt zonder de 'pechgevallen' nog 7 procent. In samenspraak met de Arboarts en de bedrijfsarts voert het management actief beleid om dit verzuim terug te dringen. Tegelijk heeft het management nadrukkelijk aandacht voor het stellen van prioriteiten binnen het team en wil zij vooral rust terugbrengen in het team. Docenten, met wie het panel heeft gesproken, geven aan dat het management bijvoorbeeld externen inhuurt voor tijdelijke bijkomende taken.

Overwegingen en conclusie

Op basis van het aantal docenten (fte) en het aantal studenten beoordeelt het panel de omvang van het personeelsteam toereikend voor de realisatie van het opleidingsprogramma. Studenten, met wie het panel sprak, zijn tevreden over de toegankelijkheid, betrokkenheid en bereikbaarheid van docenten. Evaluatie-uitkomsten onderschrijven dit.

Ondanks de forse werkdruk is het panel ervan overtuigd dat het docententeam in staat is om de opleiding naar wens en naar behoren uit te voeren. Het management herkent de werkdruk bij docenten en doet haar best die zoveel mogelijk terug te dringen. Het panel vindt de inzet van het management belangrijk. De inspanningen zijn voor de docenten merkbaar.

Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **voldoende**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

<i>De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>

Bevindingen

De opleiding wordt in Rotterdam en Den Haag verzorgd. Op beide locaties is de huisvesting afgestemd op het onderwijs dat Inholland biedt. De gebouwen zijn gedurende 51 weken geopend en buiten de vakantieperioden van maandag tot en met donderdag ook in de avonden. De locaties beschikken over de nodige voorzieningen. Naast les-, studeer- en werkruimten, zijn er ondersteunende diensten en faciliteiten, waaronder een Servicedesk voor verhuur van audiovisuele middelen, een boekhandel, een verzekeringswinkel en een uitzendbureau. De locatie in Rotterdam beschikt ook over een Rechtswinkel. Verder zijn er uitgebreide ict-voorzieningen: de gebouwen zijn voorzien van draadloos internet en zijn er ruime computerfaciliteiten voor studenten en medewerkers beschikbaar. De hogeschool kent een ruime verhouding van 1 computer op 10 studenten.

Op beide locaties beschikt de opleiding over lesruimten voor grotere en kleinere groepen passend bij de werkvormen die SJD hanteert: naast leslokalen zijn er overlegruimten, individuele studie- en werkruimten en stiltecentra.

Verder is er op de locaties een auditorium dat voor hoorcolleges of bijeenkomsten kan worden gebruikt en een bibliotheek met studieruimte waarin ook digitale informatie beschikbaar is voor studenten.

Het cluster Recht beschikt over een eigen website waar studenten van de SJD gespecialiseerde (juridische) informatie kunnen raadplegen.

Studenten en medewerkers van SJD, van zowel Rotterdam als Den Haag, zijn over het geheel genomen tevreden over de voorzieningen. Op piekmomenten geldt dat computers vaak bezet zijn, daarover klagen studenten. Studenten kunnen in dat geval via de Servicedesk een laptop krijgen om mee te werken.

Het panel heeft de voorzieningen tijdens een rondleiding gezien en is onder de indruk van de ambiance en het mooie gebouw waarin SJD is gehuisvest in Rotterdam. In Den Haag is de opleiding op een gelijkwaardige manier gehuisvest, met het verschil dat deze locatie kleinschaliger is.

Overwegingen en conclusie

De opleiding beschikt op beide locaties over de nodige voorzieningen die bovendien worden gekenmerkt door een prettige ambiance en uitstraling. Alles wat er moet zijn om het onderwijs uit te kunnen voeren, is er. Er zijn voldoende les- en werkruimten die zijn toegerust met de nodige moderne faciliteiten, evenals de studielandschappen.

Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **goed**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Studenten worden op vakinhoudelijk gebied begeleid door hun docenten. Daarnaast vindt studiebegeleiding plaats vanuit het studieloopbaan(SLB)-programma. De begeleiding vanuit het SLB-programma is ingeroosterd (de SLB-leerlijn) en wordt uitgevoerd vanuit de visie beschreven in *Visie op studieloopbaanbegeleiding 2009-2012*.

Het SLB-programma is hogeschoolbreed ontwikkeld en kent twee hoofddoelen:

- studiebegeleiding gericht op studievoortgang (signaleren van problemen die tot studievertraging kunnen leiden, ontwikkelen van studievaardigheden);
- loopbaanbegeleiding (bewustwording van kwaliteiten en interesses en op basis hiervan keuzen maken, competentieontwikkeling, zichzelf leren kennen als beroepsbeoefenaar).

Iedere student krijgt aan het begin van de studie een SLB'er toegewezen. De SLB'er is het eerste aanspreekpunt voor de student als deze vastloopt of vragen heeft over studievoortgang. Daarbij verschuift het accent in de begeleiding en is deze in het eerste jaar

nadrukkelijk gericht op studiebegeleiding en het informeren van studenten over de opleiding en vraagt deze, naarmate het programma vordert, om meer zelfsturing van de student.

Binnen het cluster Recht is er onvrede over het SLB-programma bij studenten, docenten en het management. Met uitzondering van het eerste studiejaar, waarover studenten tevreden zijn. Voor studenten heeft SLB in de andere jaren geen meerwaarde en bestaat het vooral uit verplichte opdrachten waarvan zij het nut en de relevantie niet altijd begrijpen.

In de vorige visitatie waren studenten, evenals het panel, ook al kritisch over het SLB-programma. Het management geeft aan dat zij diverse verbeteractiviteiten heeft uitgevoerd, maar nog niet met het gewenste resultaat. Alleen binnen de deeltijd opleiding zijn de aanpassingen (individuele gesprekken) en de aandacht voor oriëntatie op het toekomstige beroepenveld (jaar 1) zijn door studenten positief ontvangen. De opleiding blijft zoeken naar mogelijkheden om SLB beter aan te laten sluiten bij de doelen en wensen van studenten. Sinds twee jaar organiseert de opleiding binnen SLB-netwerkbijeenkomsten, waarbij de stagiaires (derde- of vierdejaarsstudenten) presentaties over de stageorganisatie verzorgen voor eerste en tweedejaars studenten. Dit wordt positief ontvangen. Verder zet het management nu in op een meer geïntegreerde SLB-aanpak, verweven in het onderwijs, gericht op het leren-leren en het werken aan een goede beroepsbeeldvorming bij studenten. Om dit verder in te voeren, zal de opleiding docenten gaan toerusten om meer naar individuele behoeften van studenten te kijken.

Verder geeft het management, als ook enkele docenten, aan dat reflectie in het programma vooral zinvol is wanneer studenten daadwerkelijk in aanraking komen met de beroepspraktijk. Het panel onderschrijft dit inzicht en is daarbij van mening dat eerder reflecteren, zonder eigen ervaring, geforceerd kan zijn. In dat licht kan de opleiding, wat betreft het panel, kritisch kijken naar de hoeveelheid reflectieopdrachten in de eerste twee studie jaren en inzetten op meer praktijkervaring en onderzoeken in de grootstedelijke context.

Deeltijd studenten geven aan reflectie in gespreksvorm, intervisie, zeer waardevol te vinden. Het doorspreken van concrete ervaringen en belevingen van studenten vinden zij leerzaam. Dit missen studenten wanneer iedereen voor zich iets op papier moet schrijven. Voltijd studenten geven aan dat zij de SLB in jaar 1 willen houden zoals het is, de contacten met de SLB'er worden als waardevol beschouwd. Vanaf jaar 2 kan SLB wat studenten betreft op initiatief van de student plaatsvinden en kan ook de hoeveelheid reflectie per blok veel minder zijn.

De begeleiding tijdens stage en het afstuderen (praktijkleren tijdens deeltijd) wordt door studenten positief gewaardeerd. Docenten komen drie keer langs bij het stagebedrijf. Het panel verneemt dat docenten 14-16 uur hebben voor de stagebegeleiding per student.

Binnen Inholland beschikken studenten en medewerkers over een digitale leeromgeving Blackboard. Hierbinnen vinden zij alle nodige informatie voor hun opleiding. Daarnaast richten studenten zich tot hun docenten en SLB'er voor informatie. Studenten beoordelen de informatievoorziening positief met als kritiekpunt dat praktische informatie, zoals tentamenresultaten, eerder bekend gemaakt kan worden.

Handleidingen zijn naar het oordeel van het panel goed opgebouwd en informatief over lesstof, doelen, criteria en werkvormen.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de studiebegeleiding in de opzet zoals deze nu is niet voldoende tegemoet komt aan de wensen van de studenten. Studenten vinden dat ze te veel moeten reflecteren en zien daar de meerwaarde niet van in. Hier kan de opleiding kritisch naar kijken. Een aantal kernwaarden van de studieloopbaanbegeleiding wordt wel gewaardeerd, namelijk de SLB in het eerste jaar en de contactmomenten rondom stage, praktijkleren en het afstuderen, waarin studenten ervaringen uitwisselen (intervisievorm). Ook wordt de inhoudelijke begeleiding door de docenten als positief gewaardeerd.

De opleiding heeft aandacht voor het functioneren van de studieloopbaanbegeleiding. Wat betreft het panel kan er snel en daadkrachtig wat veranderen binnen het SLB-programma. Het schrappen van reflectiemomenten zou prioriteit kunnen hebben: wat betreft het panel is het beter om een paar keer goed te reflecteren op de competentieontwikkeling, bijvoorbeeld na ieder niveau, dan heel vaak zonder enig idee over het nut en belang. Dit leidt alleen maar tot een herhaling van datgene wat al bekend is en niet tot nieuwe inzichten bij studenten. De opleiding zorgt voor een inhoudelijke goede informatievoorziening voor haar studenten en docenten. Het sneller aanleveren van bepaalde informatie vraagt aandacht.

Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **voldoende**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

<i>De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.</i>

Bevindingen

In het *Plan van aanpak Kwaliteitszorg (2011-2012)* van het Cluster Recht zijn (ontwikkel- en verbeter-)activiteiten voor de twee opleidingen van het cluster voor het lopende studiejaar opgenomen. Dit plan is een concrete uitwerking van het jaarplan, dat het cluster opstelt en waarin zij haar doelstellingen en streefdoelen voor de interne kwaliteitszorg heeft geformuleerd.

De gehanteerde benadering voor kwaliteitsbewaking is direct ontleend aan het kwaliteitszorgbeleid van het domein MFR, dat is afgeleid van de kaders en richtlijnen van de hogeschool.

De manager van het cluster is verantwoordelijk voor de uitvoering van de evaluaties, c.q. het naleven van het vastgestelde plan van aanpak. De OOG is procesaanstuurder voor veranderingen in het onderwijs. Het Plan van Aanpak is daarvoor richtinggevend. Zaken die het curriculum betreffen, worden afgestemd met de curriculumcommissie.

De opleiding maakt gebruik van verschillende evaluaties om na te gaan in hoeverre de vastgestelde doelen zijn behaald. Evaluaties worden gehouden onder studenten, medewerkers, alumni, vertegenwoordigers van het werkveld (zie standaard 15). De evaluatie-uitkomsten worden beoordeeld in het managementoverleg waarbij systematisch wordt gekeken in hoeverre de gestelde doelen en streefnormen voor tevredenheid worden bereikt. Alle onderwerpen die lager scoren dan 3.0 op een vijfpuntsschaal, of die een terugloop in tevredenheid laten zien, worden nader onderzocht. Dit gebeurt in besprekingen met betrokkenen. Vervolgens worden verbetermaatregelen opgesteld (standaard 14). De onderwerpen van de voorgenomen verbetermaatregelen zijn opgenomen in een verbetermatrix: een werkdocument om de in gang gezette verbeteringen te monitoren. De inhoud van de verbetermatrix wordt iedere periode in het managementoverleg besproken. Naast evaluatie-uitkomsten komen klachten van studenten ook via studentenpanels bij de coördinator terecht. Deze pakt de punten op, eventueel in overleg met het management.

Vertegenwoordigers van verschillende commissies, met wie het panel heeft gesproken, zijn ook docent en onderwijsontwikkelaar. Zij geven aan, naast de formele route via het plan van aanpak en de verbetermatrix, als docent ook direct kleine aanpassingen op te pakken.

Overwegingen en conclusie

De opleiding hanteert een adequate methode voor het bewaken van de gewenste kwaliteit en het invoeren van onderwijsontwikkelingen, -veranderingen. Via vastgestelde doelen en scores voor tevredenheid meet de opleiding periodiek in hoeverre aan de gewenste normen voor tevreden (over kwaliteit) wordt voldaan. Daar waar de normen niet worden bereikt, of wanneer er sprake is van een dalende score ten opzichte van voorgaande resultaten, wordt actie ondernomen.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

De PDCA-cyclus staat centraal in het uitvoeren van verbeterbeleid. De opleiding stelt per onderwijsperiode verbeterpunten vast op basis van evaluatieresultaten (zie standaard 13). In de verbetermatrix zijn verbeterdoelen opgenomen en is een verantwoordelijke voor de verbetering benoemd.

De verbetermatrix geeft een helder overzicht van de verbeterpunten, verbeteracties en streefdoelen. Enkele voorbeelden van verbeteringen die zijn gerealiseerd, zijn:

- Naar aanleiding van de ontevredenheid van deeltijd studenten over de gebruikte werkvormen is er meer aandacht voor afstemming van het deeltijd programma op de

doelgroep. Zo wordt een aantal groepsopdrachten minder en vervangen door individuele opdrachten.

- Studenten gaven bij de opleiding aan het niet altijd duidelijk te vinden waarop zij werden beoordeeld. Dit is opgepakt in de curriculumcommissie. In samenwerking met de expertisegroepen is er in de studiehandleidingen duidelijker gemaakt wat de toetscriteria per onderdeel zijn. Het panel herkent dit in de handleidingen.
- De opleiding geeft aan dat de informatievoorziening voor studenten is verbeterd door Insite en Blackboard anders in te richten. Hierdoor is de informatievoorziening die nodig is voor de studie sneller en beter toegankelijk.
- Naar aanleiding van klachten en van lage scores over de aanlevering van het rooster besteedt de opleiding meer aandacht aan een vroegtijdige roostering. Studenten oordelen hierover nu positief in de studentenenquête.

Docenten geven aan dat er grote veranderingen in gang zijn gezet ten aanzien van de ontwikkeling en opzet van de afstudeerrichtingen en het Ad-programma. Daarmee speelt de opleiding in op behoeften vanuit het werkveld. Zowel de afstudeerrichtingen als het Ad-programma zijn ontwikkeld in samenspraak met relevante partijen uit het werkveld en de BVC.

Na de visitatie in 2006 heeft de opleiding een aantal verbeteringen in gang gezet. Hoewel is geïnvesteerd in de werkdruk onder personeel, die toen een andere oorzaak kende dan nu, het SLB-programma en het tegenvallende rendement van de deeltijd opleiding, staan deze punten zes jaar later toch weer op de agenda met een kritische kanttekening. Het panel constateert dat de opleiding nadrukkelijk zorg en aandacht heeft voor de werkdruk en hierin investeert. Daarnaast heeft de opleiding, via het langstudeerdersbeleid en de projectgroep, aandacht voor het terugdringen van het aantal langstudeerders. Dit gebeurt op een zorgvuldige manier. Ook heeft de opleiding nog steeds aandacht voor het verbeteren van de studieloopbaanbegeleiding en onderneemt zij nieuwe stappen om dit beter aan te laten sluiten bij de gebruiker. Andere in 2006 genoemde punten zijn verbeterd, zoals de werking van de toetscommissie (zie standaard 16).

Overwegingen en conclusie

De opleiding heeft een helder beleid ten aanzien van kwaliteitsverbetering. Het panel is van oordeel dat de kwaliteitscirkel die de opleiding nastreeft, goed functioneert. De opleiding heeft verbetermaatregelen vastgesteld en in gang gezet op basis van evaluatie-uitkomsten die zijn gehouden onder betrokkenen bij de opleiding. Verder worden verbeterplannen en acties zichtbaar gemonitord, bijgestuurd en/of afgehandeld.

Een aantal verbeterpunten naar aanleiding van de vorige visitatie vraagt nog aandacht.

Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

Het cluster Recht heeft een opleidings- en examencommissie voor de twee opleidingen SJD en HBO-Rechten. Beide commissies voeren hun wettelijke taak uit, zo blijkt uit de bestudeerde documenten en de gevoerde gesprekken met leden van de commissies. De OC en adviseert het management van het cluster over bijvoorbeeld gewenste ondersteuning bij het afstuderen en de OER. De examencommissie kent studiepunten toe en eventuele vrijstellingen en heeft de procedure voor het afstuderen vastgesteld en de interne en externe examinatoren voor het afstuderen benoemd. De examencommissie heeft op opleidingsniveau een toetscommissie benoemd. Eén van de opdrachten aan de toetscommissie is om ieder jaar 30 procent van de toetsen te beoordelen. De toetsen die verplicht zijn voor het behalen van de propedeuse (bindend studieadvies na 45 EC in jaar 1), beoordeelt de toetscommissie allemaal vooraf. Het panel stelt vast dat de toetscommissie haar taken met zorg uitvoert.

Medewerkers zijn als ontwikkelaars en uitvoerders van het onderwijs direct betrokken bij de kwaliteit van de opleiding. In verschillende overlegvormen (teambreed, docentoverleg, expertisegroepen), commissies (curriculumcommissie, opleidingscommissie, examencommissie, toetscommissie) en evaluaties (medewerkerstevredenheidsonderzoek, periode-evaluaties en evaluatie door curriculumcommissie) staat de kwaliteit van de opleiding centraal. Daarnaast kunnen medewerkers deelnemen aan de medezeggenschapsraad van het domein MFR en bijeenkomsten van de BVC bijwonen.

In de docentoverleggen staat de onderwijsuitvoering centraal. In de expertisegroepen worden de samenhang, opbouw en aansluiting met andere disciplines bewaakt en afgestemd. De curriculumcommissie beoordeelt het curriculum inhoudelijk en geeft adviezen over het curriculum als geheel. Deze commissie werkt op basis van een jaarplan waarin staat welke onderdelen zij gaat beoordelen. De curriculumcommissie voedt zich door de evaluaties onder studenten en ontwikkelingen in het werkveld. Enkele docenten hebben zitting in de afstudeercommissie die toeziet op de kwaliteit van het eindniveau en deze bewaakt (zie standaard 16).

Studenten zijn op verschillende manieren betrokken bij de kwaliteit van de opleiding. Iedere periode vinden onderwijsbeoordelingen plaats. Daarnaast nemen enkele studenten deel aan studentenpanels. Dit zijn groepen studenten die elk blok een gesprek hebben met de opleidingsmanager. In deze gesprekken kunnen studenten problemen aankaarten die zij bijvoorbeeld hebben met de opleiding, docenten of de lesstof. Uitkomsten worden besproken in docentoverleggen en in het opleidingsmanagement. In een volgend studentenpanel krijgen studenten een terugkoppeling over vervolgcacties. Een afvaardiging van de studenten van de opleiding neemt deel aan de opleidingscommissie van het cluster en aan de medezeggenschapsraad van het domein.

Andere evaluaties die worden afgenomen onder studenten om de kwaliteit te monitoren, zijn de Nationale Studentenenquête (NSE), een aansluitingsonderzoek van Inholland en een stage-evaluatie en een afstudeerevaluatie vanuit de opleiding.

Afgestudeerden van de opleiding zijn via het alumnionderzoek en de HBO-Monitor betrokken bij de kwaliteitsbewaking van de opleiding. De opleiding wil de betrokkenheid via het gebruik van sociale media verder uitbreiden.

Vertegenwoordigers van het werkveld zijn op verschillende manieren betrokken bij de kwaliteitsontwikkeling en -bewaking van de opleiding. Zo is het SJD-veld vertegenwoordigd in de BVC die vier keer per jaar bijeenkomt. Notulen laten zien dat het curriculum, of onderdelen daarvan, zeer regelmatig aan de BVC wordt voorgelegd.

Verder worden de stage en het afstuderen geëvalueerd onder respectievelijk praktijkbegeleiders en externe begeleiders en vindt er regelmatig een werkgeversonderzoek plaats onder de afnemers van de opleiding. Hoewel de respons van dit laatste onderzoek (2011) zeer laag was, geeft de uitkomst samen met de informatie van de beroepenveldcommissie en het in- en externe alumnionderzoek de opleiding toch een redelijk consistent beeld, aldus de opleiding.

Overwegingen en conclusie

Het panel beoordeelt de betrokkenheid van docenten, als docent van de opleiding, en via de verschillende commissies waarin zij deelnemen goed. Vanuit hun betrokkenheid wordt zichtbaar actief beleid gevoerd om de opleiding verder te verbeteren. Daarbij speelt het werkveld ook een actieve rol via de beroepenveldcommissie.

De betrokkenheid van studenten en afgestudeerden beoordeelt het panel eveneens positief. De werking van de studentpanels is goed. Dit betreft echter een kleine vertegenwoordiging van de studenten. De opleiding probeert deze te verbeteren, aan te scherpen, waar mogelijk. Dit geldt ook voor de betrokkenheid van alumni.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De competenties van de opleiding staan centraal in de toetsing. Deze zijn opgeknipt in deelcompetenties die doorvertaald zijn in de toetscriteria. Toetscriteria zijn opgenomen in de studiegids en in de studiehandleidingen en beschrijven de nodige kennis, vaardigheden en competenties op het vereiste niveau. Hiermee borgt de opleiding dat alle competenties op de beoogde niveaus worden getoetst.

Studenten worden via handleidingen geïnformeerd over de toetsing. Zij ontvangen handleidingen ruim op tijd, bij projecten ontvangen zij vooraf het beoordelingsformulier. Studenten kunnen richtlijnen en regels over toetsing en examinering, voor onder andere bezwaar en beroep, vinden in de studiegids en de OER.

Het panel heeft handleidingen bestudeerd en herkent hierin de competenties die de opleiding nastreeft. De competenties komen ook terug in de beoordelingsformulieren die de opleiding bij de verschillende toetsen gebruikt.

De opleiding hanteert diverse typen toetsen, zoals schriftelijke kennistoetsen (multiple choice en casustoetsen met open vragen), werkstukken, beroepsproducten, mondelinge assessments en reflectieverslagen. Het panel heeft verschillende toetsen bestudeerd en stelt vast dat de toetsen relevant zijn qua inhoud en niveau. Het panel constateert dat mondelinge assessments door twee assessoren worden beoordeeld (docent SJD en acteur).

Bij groepsopdrachten krijgen studenten allemaal hetzelfde cijfer voor het geleverde resultaat. De verantwoordelijkheid voor de individuele bijdrage ligt bij groep. Daarbij vinden wekelijks vergaderingen plaats waar een docentbegeleider bij aanwezig is. Er geldt een aanwezigheidsplicht bij projecten. Als iemand twee keer afwezig is, mag hij door de groep geroyeerd worden.

Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat voor hen duidelijk is hoe toetsing plaatsvindt. Dit staat duidelijk aangegeven in de handleidingen en mocht er volgens de student iets niet kloppen, dan kan de student dat aangeven in de geplande inzagemomenten via een formulier. Inzagemomenten staan gepland in de week na de toetsweek.

Vanaf het derde jaar vindt de stage plaats. In de stage werken studenten aan ten minste drie van de zes competenties op het beoogde eindniveau. Hiervoor stelt de student vooraf streefdoelen op waarna hij vervolgens via stageproducten (verslagen) moet aantonen deze

competenties te hebben bereikt. De stage wordt op basis van drie producten getoetst door de begeleidende docent vanuit de opleiding en de stagebegeleider uit het veld.

Tussentijds vinden er gesprekken plaats met student, praktijkbegeleider en docent. Daarin komt de praktijkcomponent aan bod, bijvoorbeeld hoe de student omgaat met cliënt(en) in het werk.

In de differentiatie-minors en het afstuderen werkt de student aan andere competenties op het eindniveau. In het afstuderen staat het hele opleidingsprofiel centraal. Daarnaast moet de student een beoordeling (eindreflectie) voor SLB uitvoeren op de zes eindcompetenties. Dit beoordeelt het panel positief.

In de afstudeerhandleiding staan competenties en deelcompetenties beschreven waaraan de eindresultaten van het afstuderen moeten voldoen. Deze zijn voor de drie opleidingsvarianten en de twee locaties gelijk. Hierbij is het beoordelingsformulier opgenomen.

Voor het afstuderen kiest de student een juridisch probleem in de praktijk om te onderzoeken. De student kan kiezen om een beschrijvend, verklarend of toetsend onderzoek uit te voeren in het kader van één van de drie specialisaties of kiest voor een algemeen onderwerp kiezen (eigen richting). Dit keuzeprocess wordt vanuit SLB begeleid.

Daarvoor moet hij gebruik maken van methoden uit de sociaal wetenschappelijke hoek.

Een door de student gekozen afstudeeronderwerp wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de docentbegeleider die toetst of het onderwerp en het onderzoek relevant en uitvoerbaar is en voldoende diepgang biedt. Wanneer dat het geval is, gaat de student schrijven aan het afstudeervoorstel. Daarin worden hoofd- en deelvragen en een theoretisch kader uitgewerkt. Het voorstel wordt (sinds 2011-2012) beoordeeld door de afstudeercommissie alvorens de student met zijn afstuderen kan beginnen. Voorstellen moeten voldoende SJD zijn en daarbij juridisch en vernieuwend genoeg. Wanneer dat niet het geval is, worden voorstellen afgekeurd. Dit gebeurt wel eens, zo verneemt het panel.

Studenten studeren in principe individueel af. Sporadisch komt het voor dat studenten in duo's af studeren. Dit moeten studenten expliciet aanvragen. Het panel heeft met duo's afgestudeerden gesproken en hun producten ingezien en constateert dat deze studenten meer werk moeten leveren, c.q. een grotere opdracht uitvoeren en individueel beoordeeld worden. Studenten die in duo's afstuderen krijgen één cijfer voor het eindproduct, aangezien het één gemeenschappelijk product waar zij beide even verantwoordelijk voor zijn. De studenten krijgen een individueel eindgesprek, daarin wordt het individuele kenniscomponent en de visie beoordeeld. Studenten met wie het panel sprak, ervaren dit gesprek als pittig.

In de beoordeling staan alle competenties centraal. Naast de beoordeling van het product vindt er een eindgesprek plaats. In dit gesprek komt niet alleen de inhoud van het product aan de orde, maar wordt ook bewust aandacht besteed aan de individuele visie van de student. De beoordeling wordt uitgevoerd door de begeleidende docent en een externe beoordelaar die door de examencommissie tot examinator is benoemd. De externe beoordelaar heeft een master- of wo-opleiding en zo niet, dan wordt het onderzoeksgedeelte vanaf 2011-2012 beoordeeld door een tweede docent van de opleiding (over het algemeen iemand van de

afstudeercommissie). De externe beoordelaar is nooit de opdrachtgever. De opdrachtgever heeft wel een adviserende rol.

Het panel heeft verschillende beoordelingen van afstudeerwerken gezien en constateert dat van verschillende - op elkaar lijkende - formulieren gebruik wordt gemaakt. Hierin herkent het panel de beoogde eindcompetenties niet, zoals wel het geval is in andere beoordelingen. Het panel verneemt van de opleiding dat de opleiding een aantal verbeterlagen in het beoordelingsformulier heeft doorgevoerd: een aantal criteria is geherformuleerd en het formulier is vereenvoudigd. Daarnaast heeft de opleiding ruimte voor kwalitatieve feedback in het formulier opgenomen, zodat de becijfering voor de student meer inzichtelijk wordt, en noemt de opleiding de eindcompetenties bewust niet in het beoordelingsformulier maar algemene kwalificaties voor het hbo-niveau, zoals competenties op het gebied van analyse en toegepast onderzoek.

Het panel heeft de toepassing van de nieuwe formulieren niet kunnen beoordelen, maar acht deze wel passend voor de beoordeling van het gewenste eindresultaat. De invoeging van de kwalitatieve toelichting beoordeelt het panel positief. Tot 2012 werd, naar zeggen van docenten, altijd wel een mondelinge kwalitatieve toelichting gegeven bij het cijfer van de presentatie. Afgestudeerden gaven aan het panel aan de beoordeling (cijfer en toelichting van docenten) duidelijk te vinden.

De toetskwaliteit wordt op verschillende manieren bewaakt. Zo zijn regels en richtlijnen vastgelegd die gelden voor de uitvoering van toetsing en beoordeling. Daarnaast zien de toetscommissie en de examencommissie toe op een goede ontwikkeling en uitvoering van de toetspraktijk.

Docenten ontwikkelen eigen toetsen en bijbehorende antwoordmodellen (c.q. beoordelingsformulieren). De toetscriteria, die direct zijn afgeleid van de (deel)competenties, dienen daarbij als uitgangspunt.

Sinds dit jaar passen docenten het vierogenprincipe toe bij de ontwikkeling van toetsen. Hiervoor werkt een docent samen met een collega (vakgenoot). Collega's geven vooral feedback op de toetsinhoud. De toetscommissie beoordeelt een deel van de toetsen via een steekproef en kijkt nadrukkelijker naar technische criteria, bijvoorbeeld of alle gevraagde toetscriteria aan bod komen. Hiervoor maakt de toetscommissie gebruik van nauwkeurige checklists. Er zijn aparte checklists voor schriftelijke kennis toetsen, opdrachten of mondelinge assessments.

De toetscommissie heeft ook als taak toetsontwikkelaars (docenten) te trainen, bijvoorbeeld over het opstellen van een MC-toets, open vragen-toets of toetsmatrijs. Leden van de toetscommissie geven in gesprek met het panel aan dat na verschillende trainingen er nu minder toetsen door de commissie worden afgekeurd.

De examencommissie kan ook een toets nader bekijken. Dit gebeurt op basis van verzoek van studenten.

Sinds 2011-2012 is er een afstudeercommissie. Zij ziet toe op de toetskwaliteit van het afstuderen en evalueren de gehanteerde beoordelingscriteria. Naar aanleiding van evaluaties worden expliciete kwalitatieve beoordelingen weer opgenomen in het gehanteerde beoordelingsformulier bij het afstuderen.

Het behaalde eindniveau wordt ook gezien door de lector van het lectoraat Boards and Governance van het domein MFR die via een steekproef een aantal eindwerkstukken bekijkt een feedback levert aan de opleiding. De bevindingen van het lectoraat waren algemeen positief.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Het panel heeft 23 eindwerkstukken (scripties) van studenten van de drie opleidingsvarianten en de twee locaties bestudeerd (15 scripties voltijd Den Haag en Rotterdam, 4 scripties deeltijd Den Haag en Rotterdam en 4 scripties duaal Rotterdam, zie bijlage 6). Het panel heeft met de afgestudeerden, beoordelaars en (externe) begeleiders van 4 van deze scripties gesproken tijdens de visitatie. De geselecteerde en bestudeerde eindwerkstukken weerspiegelen, de varianten en locaties, ook een brede range in beoordelingen (van 5.5 tot 9) en de aanwezige afstudeerrichtingen en differentiatie-minors.

Het panel beoordeelt de bestudeerde eindwerkstukken positief. De realisatie van de beoogde eindkwalificaties wordt daarmee aangetoond. Dit geldt voor de drie varianten en de twee locaties. De onderwerpen passen goed binnen het SJD-veld. Een enkel werkstuk kan meer aandacht hebben voor de verantwoording van het gebruik van bronnen. Hoewel de opleiding toeziet op een correct gebruik van bronnen is dat in één werkstuk niet gebeurd. Dit werkstuk is ook door de opleiding als 'mager' beoordeeld.

Studenten met wie het panel sprak, geven aan dat ze veel hebben geleerd van het afstudeeronderzoek. Het individueel uitvoeren van een opdracht en het schriftelijk verantwoorden van keuzes beschouwen zij als leerzaam. Studenten moeten dan goed hoofd- van bijzaken en mening van feiten kunnen scheiden. Dit vinden zij goed terugkomen in het afstuderen.

Uit het eigen werkgeversonderzoek van de opleiding onder opdrachtgevers over de kwaliteit, competenties, kennis en houding blijkt dat zij positief oordelen over de behaalde resultaten (n=10).

Opdrachtgevers met wie het panel sprak, geven aan goede ervaringen te hebben met de afstudeerders en de positief oordelen over de producten die zij hebben geleverd. Zij typeren de afgestudeerden van deze opleiding als doeners die door de scriptie worden uitgedaagd om een helikopterview aan te nemen. Dit lukt goed.

Overwegingen en conclusie

Doordat de competenties centraal staan in de toetsing en op verschillende niveaus criteria zijn geformuleerd (zie standaard 3), wordt geborgd dat de lesstof uit het hele curriculum wordt afgedekt.

Informatie over toetsing is helder beschreven en te vinden in onder andere de handleidingen die studenten ontvangen. In het afstuderen is nadrukkelijk aandacht voor de totstandkoming van de opdracht en voor het waarborgen dat deze qua onderwerp en niveau voldoende aansluit bij de gestelde eisen. Het panel constateert dat de docenten (afstudeercommissie) streng zijn in de beoordeling van afstudeervoorstellen, evenals in het eventueel toestaan van afstuderen in duo's. Het panel beoordeelt dit positief.

Bij de beoordeling van het afstuderen plaatst het panel twee opmerkingen. Het profiel dat centraal staat in de beoordeling kan explicieter worden opgenomen in het beoordelingsformulier, dat maakt het transparanter, aldus het panel. Het panel verneemt van de opleiding dat hierin aanpassingen zijn doorgevoerd.

De manier waarop de opleiding de kwaliteit van de toetsing en het afstuderen borgt beoordeelt het panel overtuigend positief.

Het panel vindt dat de studenten de eindkwalificaties realiseren. De scripties zijn van een voldoende tot goed niveau, vaak in overeenstemming met het door de opleiding gegeven oordeel.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

	Rotterdam voltijd/deeltijd/ duaal*	Den Haag voltijd/deeltijd
Standaard	Oordeel	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Goed	Goed
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende Voldoende	Voldoende Voldoende

* De oordelen gelden voor de aanwezige opleidingsvarianten voltijd, deeltijd en duaal.
Indien het oordeel bij een standaard verschilt, is dat gemeld.

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening van Hogeschool Inholland als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

Het panel adviseert de opleiding om studenten eerder in het programma in aanraking te laten komen met de 'echte' beroepspraktijk om hen eerder te laten ervaren hoe en wat cliëntcontact inhoudt.

Het panel raadt de opleiding aan om het beoogde plan van aanpak met betrekking tot het verder inbedden/uitrollen van onderzoek in het curriculum (specifiek het derde en het vierde jaar) uit te voeren. Daarbij zouden studenten in de kleine praktijkonderzoeken in de eerste twee jaren intensiever en werkelijkheidsgetrouwer kennis kunnen maken met de grootstedelijke context.

Standaard 12 Studiebegeleiding

Het panel beveelt de opleiding aan de hoeveelheid reflectiemomenten in het SLB-programma te schrappen. Wat betreft het panel is het beter om een paar keer goed te reflecteren op de competentieontwikkeling, bijvoorbeeld na ieder niveau, dan vaak zonder een idee van de meerwaarde ervan. Dit leidt in dat geval alleen maar tot een herhaling van datgene wat al bekend is en niet tot nieuwe inzichten bij studenten. Het communiceren over het nut en belang van opdrachten alleen is niet voldoende. De opleiding kan kritisch naar de meerwaarde van opdrachten kijken.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

De competenties die van een afgestudeerd SJD'er (hbo-bachelorniveau, startbekwaam) worden verwacht zijn:
S1 Diagnosticeren Behandelen van <i>juridische of juridisch georiënteerde</i> vragen en problemen van cliënten. Betrekken van sociale, maatschappelijke, culturele en persoonlijke omstandigheden bij de kwestie en op basis van deze omstandigheden een plan van aanpak maken.
S2 Positioneren Verschillende rollen en posities kunnen innemen en daarin functioneren, onder meer die van belangenbehartiger, wetsuitvoerder en <i>toetsers/beoordelaar</i> . Hierbij in staat zijn aan de kant van de cliënt te staan maar ook aan de kant van de organisatie of de wet. Hier zorgvuldig in opereren in die zin dat steeds de belangen van cliënt, organisatie en wetgeving in onderlinge samenhang worden beschouwd.
S3 Adviseren In staat zijn zich te bedienen van verschillende werkwijzen bij de behandeling van juridische of juridisch georiënteerde vragen en problemen, te weten mondeling en schriftelijk adviseren, begeleiden, beschikken en rapporteren. <i>In relevante gevallen een cliënt bijstaan bij procedures. Daarbij zeer vertrouwd zijn met de procedures op het gebied van sociaal recht. In het bijzonder in staat zijn bij geschillen en conflicten gebruik te maken van methodieken om te komen tot oplossing van het geschil of conflict in de prejuridische fase.</i>
S4 Dienstverlening Diensten verlenen zodanig dat de cliënt in de gelegenheid is of wordt gesteld zelf de kwestie af te handelen en eventueel nieuwe (vergelijkbare) kwesties het hoofd te bieden met als doel dat de cliënt zich daardoor beter kan handhaven in de samenleving.
S5 Onderkennen In staat zijn de discretionaire ruimte te benutten om - binnen de gegeven kaders van de organisatie en mogelijkheden van wet- en regelgeving - oplossingen op maat te realiseren. In staat zijn om op een beroepsmatige manier te reflecteren op het eigen handelen en een bijdrage leveren aan de verdere professionalisering van het beroep.
S6 Onderzoeken <i>De effecten van beleid en wet- en regelgeving signaleren en/of onderzoeken en in staat zijn op basis daarvan op beleidsmatig niveau een bijdrage leveren aan de organisatie en/of de samenleving ter verbetering van de regelgeving. Daarbij in staat politiek-maatschappelijke ontwikkelingen te betrekken.</i>

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

SJD JAAR 1 2011-2012

Blok 1 Introductie Law Major 1 Introductie Law	Blok 2 Democratie en Rechtsstaat Major 3 De Rechtsstaat	Blok 3 Belang en Advies Major 5 Privaatrecht	Blok 4 Samenwerken Major 7 Conflicten
Projectmatig werken (AW) ICT (S)	Staatsrecht (S) Politicalogologie (S) Ethiek (S)	Privaatrecht (S) Dossiervaardigheden (S)	Conflicthantering (S) Gesprekstechnieken (AW)
SLB (V) Major 2 Inleiding in het Recht	SLB (V) Major 4 Strafrecht en criminologie	SLB (V) Major 6 Argumenteren	SLB (V) Major 8 Internationale omgeving
Inleiding Recht (S) Juridische vaardigheden Inleiding Communicatie (AW) Nederlandse taal (V)	Criminologie en project (AW) Straf(proces)recht (S)	Argumenteren (AW) Presenteren (AW)	Inleiding Internationaal recht en project (AW) Engels (S)
Minor 1 SJD De SJD'er	Minor 2 SJD Macht en afhankelijkheid	Minor 3 SJD Wonen	Minor 4 SJD Psychologie in de spreekkamer
Inleiding Methodiek (S) Inleiding Sociale wetenschappen (S)	Verdieping Methodiek (AW) Verdieping Sociale wetenschappen (S)	Methodisch handelen 1 (S) Huurrecht (S)	Methodisch handelen 2 (M) Psychologie (S)

SJD JAAR 2 2011-2012

Blok 5 Diagnose en planning Major 9 Besturen	Blok 6 Analyse en advies Major 11 Sociale Zekerheid en advies	Blok 7 Internationalisering als context Major 13 Internationale omgeving	Blok 8 Geschildbeslechting Major 15 Onderzoeksvaardigheden
Bestuurskunde en project (AW) Bestuursrecht (S)	Sociale zekerheidsrecht (S) Adviesvaardigheden (AW)	Internationaal recht/ Europees recht (S) Juridisch Engels (S)	Methoden van onderzoek (S) Schrijven van onderzoeksvoorstel (AW)
SLB (V) Major 10 Verbintenissen- en goederenrecht	SLB (V) Major 12 Arbeidsrecht en stagevoorbereiding	Major 14 Ethiek en interculturele communicatie	Major 16 Omgaan met conflicten
Verbintenissenrecht (S) Goederenrecht (S)	Arbeidsrecht (S) Sollicitatietraining (AW) Stagevoorbereiding/ Netwerken (AW)	Ethiek en project (AW) Interculturele communicatie (AW)	Omgaan met conflicten uit het werkveld (AW)
Minor 5 SJD Sociaal wetenschappelijke bestudering van het recht	Minor 6 SJD Trajectbemiddeling	SLB (V) Minor 7 SJD Vreemdelingenrecht	SLB (V) Minor 8 SJD Personen en familierecht voor de SJD'er
Sociaal wetenschappelijke bestudering van het Recht (AW)	Methodiek: trajectbemiddeling (AW) Gesprekstechnieken (AW)	Vreemdelingenrecht (S) Gespreksvaardigheden (AW)	Methodiek: beleid (AW) Personen en familierecht voor de SJD'er (S)

V = voorwaardelijk, S = schriftelijk tentamen, M= mondelinge toets, AW=beoordeling op een andere wijze

Methodiek	Privaatrecht	Staats-/Bestuursrecht	Inleiding Recht
Mediation	Strafrecht/Internationaal Recht	Sociale wetenschappen	Communicatie
SLB	Overig		

SJD Verdiepende differentiatie-minors en afstudeerrichtingen 2011-2012

	Studieonderdelen/toetsen	Toets- vorm	Competenties	2011/2012			
				p1	p2	p3	p 4
SJD							
Werk, Inkomen en Re-integratierecht	1. Methodiek: trajectbegeleiding 2. Verd. Sociaal zekerheidsrecht I 3. Arbeidsmarkt en -participatie 4. Onderzoek 5. Verd. Arbeidsrecht 6. Verd. Sociaal zekerheidsrecht II	AW S AW AW S S	S1 t/m S6	vt	vt	dt	dt
Recht en Stedelijk Maatschappelijke Vraagstukken	1. Sociaal jur. onderzoek I 2. Recht stad en diensten I 3. Stad en professional I 4. Sociaal jur. onderzoek II 5. Recht stad en diensten II 6. Recht en doelgroepen	AW S AW AW S AW	S1 t/m S6	dt	dt	dh	dh
Recht en Financiële Vraagstukken (Sociaal financiële dienstverlening I en II)	1. Armoede (onderzoeksvoorstel) 2. Belastingrecht 3. Schuldhulpverlening plan van aanpak 4. Faillissementsrecht incl. wsnp 5. Verzekeren, sparen, beleggen (gesprek en adviesrapport) 6. Bijz. doelgroepen (onderzoek)	AW S AW S AW AW	S1 t/m S6	dh	dh	vt	vt
Leer werk bedrijf				vt	vt	vt	vt
Mediation	1. Mediation theoretische verkenning 2. Vaardigheden (praktijk) 3. Reflectie en integratie (ik en het conflict)	AW AW AW	S1 t/m S5	dt	vt	dh	vt
Recht in de Zorg	1. Samenwerken en integratie (bijzondere doelgroepen) 2. Theorie en toepassing (een brede basis) 3. Actuele dilemma's (rechten en plichten)	AW S AW	S1 t/m S6		dt		vt
SJD en HBO-Rechten							
Strafrecht: Recht & veiligheid	1. Criminologie 2. Onderzoeksvaardigheden 3. Verdieping strafrecht/Rechtshandhaving	AW AW S	R1/S1; R2; R3/S3; R4; R6; R9; S2; S5; S6	vt	dt	vt	dh
Recht & Overheid	1. Bestuursrecht (Ambt. hoorcommissie) 2. Bestuurskunde 3. Politicologie	AW AW S	R1/S1; R2; R3/S3; R4; R6; S2; S5; S6	dh	dt	vt	dt
De rechtswinkel I	1. Organisatie en praktijkvoering I 2. Comm.methodiek en theorie rechtswinkel 3. Rechtstoepassing I	AW AW AW	R1/S1; R2; R3/S3; R4; R5; R8; R9; R10; S2; S4;S5	vt		vt	
De rechtswinkel II	4. Organisatie en praktijkvoering II 5. Rechtstoepassing I 6. Rechtstoepassing II	AW AW AW	R1/S1; R2; R3/S3; R4; R5; R8; R9; R10; S2; S4;S5		vt		vt

International Law	1. Public international law 2. International organisations 3. Comm.in the intern.Arena/Legal English	S AW AW	R1/S1; R2 R3/S3; R4; R5; R6; R9; S2; S5; S6	vt			
Human Rights	1. Implementation of human rights Treaties 2. Human Rights: Selected Issues 3. European human rights Treaties	S AW AW	R1/S1; R2; R3/S3; R4; R9; S2; S5; S6		vt		
Citizens businesses and EU Law	1. Legal aspects of the EU 2. EU law for citizens and businesses 3. Practical training in comm. in EU org.	S AW AW	R1/S1; R2; R3/S3; R4; R6; R7; R9; S2; S5; S6			vt	
Social Rights in de EU	1. Social law and social policy in the EU 2. Comparison of social legal system 3. Soc.perspective on soc.law/policy EU	AW AW AW	R1/S1; R2; R3/S3; R4; R6; R9; S2; S4; S5; S6				vt
Study Abroad Law I				vt		vt	
Study Abroad Law II					vt		vt

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer drs. L.S. van der Veen (voorzitter)

De heer Van der Veen is ingezet als voorzitter van het panel. De heer Van der Veen heeft vele jaren ervaring met visiteren in het hoger onderwijs en heeft auditdeskundigheid op grond van deze werkervaring en op grond van auditcursussen gevolgd bij Lloyd's. De heer Van der Veen heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is tevens gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1971 – 1980 Sociale Wetenschappen, doctoraal Andragogie, Rijksuniversiteit Groningen
1993 – 1997 Filosofie, Universiteit Utrecht

Cursussen:

1988 – 2003 Diverse opleidingen en cursussen op het gebied van onderwijs, auditing, management en organisatie, informatica.

Werkervaring:

1976 – 1977 RUG: studentassistent Pedagogische en Andragogische Wetenschappen
1978 – 1979 RUG: studentassistent Interdisciplinaire Onderwijskunde
1979 – 1980 Gemeente Hoevelaken: beleidsmedewerker
1980 – 1983 Provincie Zeeland: projectleider provinciaal samenwerkingsproject kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening
1983 – 1985 Landelijk Ondersteuningsinstituut Kunstzinnige Vorming: projectmedewerker PABO
1986 – 1990 Zeeuws Steunpunt Volwasseneneducatie: adviseur educatie en organisatie
1991 – 1994 Regionaal Educatief Centrum Zeeuwsch-Vlaanderen: adviseur educatie en organisatie
1995 – 1997 Regionaal Opleidingencentrum Westerschelde: stafmedewerker
2000 – 2003 HBO-raad: beleidsmedewerker kwaliteitszorg
2004 – heden NQA: auditor, adviseur

De heer dr. J.P. van Ewijk

De heer Van Ewijk is ingezet als panellid vanwege zijn onderwijsdeskundigheid, zijn vakdeskundigheid, zijn werkvelddeskundigheid en zijn auditdeskundigheid. Hij heeft ervaring opgedaan met meer dan twintig audits, waarbij hij verschillende keren het voorzitterschap bekleedde waaronder van de visitatiecommissie SJD. Over onderwijsdeskundigheid beschikt de heer Van Ewijk door zijn functie als lector aan de Hogeschool Utrecht, als gasthoogleraar Tartu University en als voorzitter van het kenniscentrum Sociale Innovatie. De heer Van Ewijk is vertrouwd met de meest recente ontwikkelingen en beschikt over relevante werkvelddeskundigheid in de vakgebieden sport en bewegen, creatieve therapie, sociaal juridische dienstverlening en sociaal pedagogische hulpverlening, pedagogiek, godsdienst en pastoraal werk, juridische opleiding, culturele en maatschappelijke vorming en maatschappelijk werk en dienstverlening. Aanvullend is hij vertrouwd met lesgeven en beoordeling en toetsing in de vakken sociaal juridische dienstverlening, sociaal pedagogische hulpverlening, maatschappelijk werk en dienstverlening, culturele en maatschappelijke vorming en pedagogiek. Ten slotte beschikt de heer Van Ewijk door zijn werkervaring bij de Tartu University in Estland tevens over internationale ervaring. Voor deze visitatie is de heer Van Ewijk individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1994 Promotie sociale wetenschappen
1974 Theologie (doctoraal)

Werkervaring:

2009 - heden Bijzonder hoogleraar Grondslagen in het maatschappelijk werk, Universiteit voor Humanistiek
2006 – 2008 Buitengewoon hoogleraar, Tartu University, Estland
2002 – 2012 Lector Sociaal Beleid, Hogeschool Utrecht
1991 – 2004 Manager/directeur/Raad van bestuur NIZW
1988 – 1991 Directeur Stichting Jeugdwelzijnsinformatie
1980 – 1988 Hoofdredacteur Jeugd en Samenleving
1975 – 1982 Hbo docent
1971 – 1979 jongerenwerker

Nevenfuncties:

International

Editorial Board, International Social Work
Editorial Board Studies in Comparative Social-Pedagogy-International Social Work-Social Policy, Bremen: Europäischer Hochschule Verlag
Editorial Board, Academic Press, Bremen University
Scientific member Advisory Board Social Sciences, Linnaeus University (Sweden)
Chair NORM; thematic network on activating citizenship
Member Advisory Board Faculty of Social Sciences, Ghent University
Reviewer Journal of Social Policy
Reviewer International Journal of Social Work
Reviewer European Journal of Social Work
Reviewer Social Intervention
Reviewer European Journal of Social Education
Reviewer Estonian Science Foundation
Reviewer Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen
Senior researcher 'Immigrants, Police and Social Work' 2009-2011
Chair Accreditation Committee Bachelors Social Work, Flanders 2010-2011
President International Council of Social Welfare-Europe 2004-2008
Chair ENSACT 2006-2008
ENQASP (European Network on Quality Assessment) 2005-2008
Senior Researcher, Care Work in Europe. 2002-2006

Nationaal:

Trainer promovendi Christelijke Hogeschool Ede 2011-2012
Voorzitter Paritaire commissie CALIBRIS. vanaf 2006
Lid Wetenschappelijke Advies Raad NVMW vanaf 2010
Lid Adviesraad Masters Social Work, HANZE Hogeschool vanaf 2010
Lid Adviesraad Sociaal medische zakenUWV vanaf 2011
Lid Adviesraad Kenniscentrum HAN vanaf 2011
Lid redactie raad Maatwerk vanaf 2011
Lid redactie Sociale Interventie 2005-2008
Reviewer Tijdschrift voor Gerontologie
Reviewer Social Intervention

Publicaties afgelopen twee jaar (eerder op aanvraag):

- Ewijk, H. van (2011). Een pleidooi voor het sociaal perspectief. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*. 50. 507-518.
- Ewijk, H. van (2011), Collaboration in community research. *European Journal of Social Work*. 14.1., pp. 41-53
- Ewijk, H. van, Jacobson-Pettersson, H. (2011), Social workers perceptions and approaches of active citizenship. In: Sustainable Social Development and Economic Challenges, ENSACT-Abstract Book, Brussels 10-13 April, p. 89.
- Ewijk, H. van (2011). Police, Social Workers and Migrants, Working Together for Integration and Active Citizenship. In: In: Sustainable Social Development and Economic Challenges, ENSACT-Abstract Book, Brussels 10-13 April, p. 88.
- Ewijk, H. van (2010). *Maatschappelijk werk in een sociaal gevoelige tijd*. Amsterdam: Humanistics University Press / SWP.
- Ewijk, H. van (2010). Positioning Social Work in a Socially Sensitive Society. *Social Work & Society*, Vol. 8. ([urn:nbn:de:0009-11-26969](http://www.socwork.net/2010/1/vanewijk)). <http://www.socwork.net/2010/1/vanewijk>.
- Ewijk, H. van (2010). Review: Smith, R., 2008. Social work with young people. Cambridge: Polity. *International Social Work*. 53.3.423-425.
- Ewijk, H. van (2010). Book review: M. Flynn and D.C. Botherton (eds) 2008. Globalizing the streets: Cross-cultural perspectives on youth, social control and empowerment. New-York: Columbia University Press. *International social work*. 53.2.285-287.
- Sirotkina, R., Ewijk, H. van (2010). Social professionals perceptions on activating citizenship. *European Journal of Social Work*. 13.1.pp. 1-18
- Ewijk, H. van (2010). *European Social Policy and Social Work. Citizenship Based Social Work*. London: Routledge
- Jacobson-Pettersson, H., Ewijk, H. van (2010). Citizenship and civil society discourse. In: H. van Ewijk, *European Social Policy and Social Work. Citizenship based social work*. London: Routledge, 45-59.
- Ewijk, H. van, Nowak, J. (2010). From assimilation to intercultural competences: a challenge for social work. In: H. van Ewijk, *European Social Policy and Social Work. Citizenship based social work*. London: Routledge, 130-139.
- Van Ewijk, H.van (2010). Youth Work in the Netherlands. History and Future Direction. In: Coussée, F., Verschelden, G., Van de Walle, T., Medlinska, M. and Williamson, H. (eds.). *The history of youth work in Europe and its relevance for youth policy today*. Vol. 2 (pp. 69-82). Strasbourg: Council of Europe Publishing.

De heer mr. F.G.A.M. Berntsen

De heer Berntsen is ingezet vanwege zijn werkvelddeskundigheid. Hij heeft op verschillende terreinen bestuursfuncties bekleed, waaronder die van directeur Stichting Rechtsbijstand en bestuurslid Stichting Kwaliteitszorg Initiatieven Rechtsbijstand. De heer Berntsen heeft meerdere keren deelgenomen aan diverse onderzoeken naar de kwaliteit van het recht, rechtsbijstand, audits en het bevorderen van kwaliteitsinstrumenten ten behoeve van de advocatuur en de sociale rechtshulp. De te bereiken resultaten en de achtergrond van de deelnemers waren daarbij op academisch niveau. De heer Berntsen is lid (geweest) van de beroepenveldcommissie en werkvelddeskundige met betrekking tot het tot stand komen van de vereiste eindtermen hbo-Recht. Daarnaast begeleidt hij jaarlijks een aantal stagiaires van de hbo-bacheloropleiding Recht.

De heer Berntsen is voor deze visitatie individueel geïnstrueerd over het proces van accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA. De heer Berntsen heeft ervaring als voorzitter bij visitaties in het hoger onderwijs.

Opleiding:

2003	Mediation-opleiding Welmerink Mediation/Saxion
1986 – 1989	Leergang Management en Organisatie Buro's voor Rechtshulp
1985 – 1986	Hogere Managementopleiding voor non-profit organisaties ISW
1972 – 1979	Nederlands Recht, K.U. Nijmegen
1966 – 1972	Gymnasium/HBS St. Ludgercollege Doetinchem

Werkervaring:

2010 – heden	Regiodirecteur Oost Slachtofferhulp Nederland (190 medewerkers)
2005 – 2009	Regiomanager oost Stichting het Juridisch Loket (90 medewerkers)
2002 – 2005	Directeur Stichting Rechtsbijstand Oost Nederland (130 medewerkers)
1994 – 2002	Directeur Stichting Rechtsbijstand Zutphen (32 medewerkers)
1980 – 1994	Directeur Stichting Rechtshulp Arrondissement Zutphen (32 medewerkers)

Diversen:

2007 – heden	Panellid en voorzitter visitatiecommissies NQA diverse visitaties hoger beroepsonderwijs recht
2004 – heden	Lid beroepenveldcommissie van de Hogeschool Arnhem/Nijmegen hbo-recht
2002 – 2005	Portefeuillehouder landelijke projecten rechtshulp aan slachtoffers van geweldsmisdrijven en milieu Bestuurslid landelijke Stichting Kwaliteitszorg Initiatieven Rechtsbijstand. Afstemming met landelijke stuurgroep kwaliteit (Ministerie van Justitie, Nederlandse Orde van Advocaten, Raad voor Rechtsbijstand)
1999	Deelname werkgroep Kwaliteit Gefinancierde Rechtshulp, rapport Recht op Kwaliteit aangeboden aan de Minister en Tweede Kamer Landelijk innovatief milieurechthulpproject in samenwerking met VROM ontwikkeld en tot een structureel onderdeel van de dienstverlening gemaakt
1998 – 2001	Deelname aan diverse begeleidingscommissies landelijke onderzoeken rechtshulp aan slachtoffers van geweldsmisdrijven in samenwerking met onderzoeksbureaus IVA en B&A groep
1997 – 2001	Bestuurslid Stichting Katholiek Onderwijs Zutphen e.o. Begeleiding van een fusie van 5 naar 10 basisscholen
1996 – 2003	Hogeschool Utrecht, lid beroepenveldcommissie en werkvelddeskundige met betrekking tot het tot stand komen van de vereiste eindtermen
1994 – 2002	Stichting Rechtsbijstand; ontwikkelen integraal kwaliteitssysteem voor de Stichtingen te Arnhem, Almelo, Zutphen en Zwolle.

Mevrouw M. Calle

Mevrouw Calle is ingezet als studentlid. Zij heeft de hbo bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening aan Hogeschool Utrecht gevolgd, waar zij als lid van de opleidingscommissie betrokken was bij de accreditatie en begeleiding van studenten. Momenteel volgt zij de master Sociologie (vraagstukken van beleid en organisatie) aan Universiteit Utrecht waar zij betrokken is bij het Honoursprogramma Young Leaders League.

Mevrouw Calle is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Calle aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2011 – heden	Master sociologie (vraagstukken van beleid en organisatie) - Universiteit Utrecht
2010 – 2011	Premaster sociologie (vraagstukken van beleid en organisatie) - Universiteit Utrecht
2004 – 2009	Sociaal juridische dienstverlening - Hogeschool Utrecht
2001 – 2002	Sociaal pedagogische hulpverlening – Hogeschool Utrecht (niet afgemaakt)
1996 – 2001	HAVO

Werkervaring:

2012 – heden	Stagiaire WODC (afstudeerstage)
2010 – 2011	Trainingscoördinator Landelijke Studentenvakbond, Utrecht
2009 – 2010	Service medewerker A Sociale verzekeringsbank Utrecht
2010	Gastdocent HU
2004 – 2009	Data entry medewerker Streetwise BV
2001 – 2009	Diverse uitzendbijaantjes

Overig:

2011 – heden	Honoursprogramma Master Universiteit Utrecht
2011 – heden	Raad van Advies VIDUIS Studentenunie
2009 – 2010	gebruikersgroep: Adviesgroep van medewerkers SVB over systeemtechnische verbeteringen en klantencontact.
2008 – 2009	secretaris USF Studentenbelangen
2007 – 2009	studentmediator
2005 – 2008	voorzitter opleidingscommissie van SJD aan de HU lid van de facultaire medezeggenschapsraad
2003	reis door Australië en Nieuw Zeeland

Mevrouw M. Snel B HRM & B Ed

Mevrouw Snel is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft sinds 2005 als NQA-auditor ervaring met visiteren van bestaande en nieuwe opleidingen in verschillende sectoren binnen het hbo. Daarnaast verzorgt zij trainingen over het visitatie- en accreditatiestelsel en voert zij adviestrajecten uit. Door haar ervaring heeft zij tevens deskundigheid in het beoordelen van afstandsonderwijs. Verder is zij betrokken bij advisering over en beoordeling van EVC-procedures (Erkennen van Verworven Competenties) van aanbieders in het mbo en hbo.

Zij heeft als junior personeelsadviseur gewerkt bij een grote zorginstelling voor verstandelijk gehandicapte mensen waar zij de personele zaken behartigde van ongeveer 200 medewerkers.

Zij is getraind als auditor Hoger Onderwijs NQA in samenwerking met Lloyd's Register en heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Ook is Merijn Snel erkend assessor voor Investors in People.

Opleiding:

2008 – 2010 Opleidingskunde (Bachelor of Education: Training and Human Development),
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

2000 – 2004 Personeel & Arbeid (Bachelor Human Resource Management), Saxion
Hogeschool Enschede

Training:

December 2010 Training Expert Investors in People, liP International (Apeldoorn, Nederland)

November 2010 Training secretaris beoordelen opleidingen in het hoger onderwijs, NVAO

November 2008 Training Assessor Investors in People, liP UK (Kortrijk, België)

Maart 2004 Training Auditor Hoger Onderwijs, NQA i.s.m. Lloyd's Register

Werkervaring:

2010 – heden senior auditor, Netherlands Quality Agency

2008 – heden erkend assessor Investors in People, Netherlands Quality Agency

2005 – 2009 auditor, Netherlands Quality Agency

2004 – 2005 junior personeelsadviseur, de Twentse zorgcentra

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Woensdag 30 mei 2012

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
08.45	Ontvangst Visitatiepanel	Mevrouw mr. Marleen Kleijn De heer Adriaan Pijl Mevrouw drs. Buket Eykan
09.00 – 15.30	Vorbereiding en materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal - Alle door NQA en de opleiding geselecteerde afstudeerproducten	Visitatiepanel
12.00	Inloopuur	Medewerkers en studenten SJD zijn hiervoor uitgenodigd: - een student heeft na de visitatie het panel gemaïld.
12.00	Rondleiding	Twee studenten: Maarten van Oort, Assia Benatil en opleidingsmanager SJD Buket Eykan
12.30	Lunch	Visitatiepanel
15.30 – 16.15	Blok Inhoud I: afstuderen	Docenten: drs. Dieteke van der Ree, drs. Afra Kotiso, mr. Caroline Oosterbaan, Afke Theunissen, Santhusia Alisentono Externen: Debby Oosten, Pauline van der Vlis, Piet van der Sanden
16.30 – 17.15	Blok Inhoud II: afstudeerfase	Alumni: Patricia Bout en Mary Beekhuizen Studenten afstudeerfase: Ingrid Jorna, Carmen Polderman, Marleen Kooiman en Simone Guijt
17.15 – 18.30	Vorbereiding en materiaalbestudering	

Donderdag 31 mei 2012

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
08.30	Ontvangst panel	mr. Marleen Kleijn Adriaan Pijl drs. Buket Eykan drs. Janneke van Teeffelen
08.45 – 09.45	Materiaalbestudering en voorbereiden gesprekken	Visitatiepanel
09.45 – 10.45	Gesprek studenten propedeuse en hoofdfase (inhoud en randvoorwaarden)	Studenten: Esmee Hopstaken, Siham Mourabit, Richard La Lihatu, Rita Ruijzenaars, Denise van Goudswaard, Peter van der Vaart en Timo van Vuuren
11.00 – 12.00	Gesprek met docenten (inhoud en randvoorwaarden)	Vertegenwoordiging docententeam: drs. Helenne van Adrichem, mr. Caroline Oosterbaan, drs. Afra Kotiso, mr. Sylvia Mieras Tavenier, mr. Cliff Niccolson, Diane van Ruyven, mr. Melanie Soeliman, drs. Roelie van der Zouwen, Paula Schoute-Caseirito Santos
12.00 – 13.00	Lunchpauze + overleg / extra bestuderen materiaal	Visitatiepanel
13.00 – 13.45	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement	Eric Westhoek mr. Marleen Kleijn drs. Buket Eykan Adriaan Pijl
14.00 – 14.45	Blok Borging	mr. Annelies Buitenkamp, mr. Margreet van der Kamp, mr. Walter van Vliet, drs. Ruben Stoop, mr. Ria Bergman, drs. Janneke van Teeffelen, drs. Dieteke van der Ree
14.00 – 14.45	Klasbezoek (2 panelleden)	Bijwonen les Internationaal Recht studenten SJD jaar 1.
15.00 – 15.30	Gesprek met leden Beroepenveldcommissie SJD	Leden BVC: Arno Bühler, Ouarda Baya, Audi Rumpf
15.30 – 17.00	Beoordelingsoverleg Panel	Visitatiepanel
17.00 – 17.30	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afronding	Eric Westhoek mr. Marleen Kleijn drs. Buket Eykan Adriaan Pijl

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Map 1 Beleid en programma
Beleid/organisatie Inholland
Instellingsplan Inholland 2010-2016 Professioneel maatwerk
Strategisch programma.
Onderwijsnotitie Ruimte voor presteren
Verschillen oud en nieuw onderwijsbeleid
Studiegids SJD 2011-2012: Algemene informatie Inholland
Beleid/organisatie Domein MFR
Studiegids SJD 2011-2012: Domeininformatie MFR
Organogrammen domein en cluster Recht
Jaarplan Domein MFR 2011-2012 (Speerpunten gekoppeld aan INK-model en versie voor Triaalrapportage)
Domeinplan Onderwijs 2012-2014
Beleid/organisatie Cluster Recht
Jaarplan Cluster Recht 2011-2012
Opleidingsprofiel SJD en SFD
Beleidsplan Afstudeerrichtingen
Plan van aanpak Den Haag
Den Haag meer kleur onderzoeksresultaten met 2e plan van aanpak 19-01-12.doc
Plan van aanpak Deeltijd
Brochures
Beoogde eindkwalificaties
De eindkwalificaties van de opleiding (competenties)
Landelijk Opleidingsprofiel Sociaal Juridische Dienstverlening (herijking 2008)
Landelijk Opleidingsprofiel Sociaal Juridische Dienstverlening (herijking 2012 CONCEPT)
BoKS HEO juni 2008.pdf
Studiegids SJD 2011-2012: Opleidingsinformatie SJD
Competentiewijzer
Programma
Overzicht opbouw programma.docx
Kleurenkaart
Overzicht differentiëminors en afstudeerrichtingen jaar 3 en 4
Programmaoverzicht SJD 2011-2012
OER
OER Bacheloropleidingen Inholland 2011-2012
OER Opleidings specifiek deel SJD_VT_Rotterdam
Literatuur
Literatuurlijst SJD jaar 1 en 2.docx.doc
Literatuurlijst afstudeerrichtingen SJD jaar 3 en 4

Map 2 Onderwijsontwikkeling
Aansluiting op instroom
Taalvaardigheid in het cluster Recht
Projectplan Studiesucces cluster Recht 2011-2012
Evaluatie intake-assessments 2011 cluster Recht
Evaluatie mentorenproject
Projectplan aansluitingsprogramma mbo hbo 3.0.doc
Juridische Summerschool plan van aanpak
Studieuitval Inholland factoren
Rapportage exit-interviews

Map 2 Onderwijsontwikkeling
Aansluitonderzoek
Onderwijsontwikkeling
Onderwijsontwikkelwijzer 2011-2012
Presentatie Onderwijsontwikkeling en CGO
Onderwijscyclus PRIMAIR
onderwijscyclus KLOK
Onderwijsontwikkeling stroomschema
Onderwijsontwikkeling stroomschema nieuwe situatie
Pva Onderwijsontwikkelgroep (OOG)
Docentenhandleiding CGO en SLB
Curriculumcommissie
Curriculumcommissie MFR-MTV
Pva Curriculumcommissie cluster Recht
Advies Curriculumcommissie – MT Curriculum 2012-2013
Langstudeerbeleid
111012 Langstudeerdersbeleid MFR
Evaluatie en pva Project 6plus Cluster Recht 2010-2011.docx
Plan van aanpak Project 6plus Cluster Recht 2011-2012.docx
Stand van zaken langstudeerbeleid april 2012
Relatie met werkveld/praktijk
Projectplan Verbinding Onderwijs & Praktijk
Overzicht externe contacten
Overzicht excursies en gastsprekers SLB jaar 1
Overzicht gastdocenten
WieWatWaar loopt stage SJD 20112012
Projectplan alumni 20072008
Notulen BvC SJD 2010-2011 / 2011-2012
Onderzoek
Plan van aanpak Onderzoek in de opleidingen SJD en HBO-Rechten
Kwaliteitszorgbeleid onderzoek 2011
Kwaliteitscriteria Afstudeeronderzoek
Internationalisering
Beleidsnotitie Internationalisering 2011-2012 domein MFR
Beleidsplan Internationalisering School of Law 2006-2010
Actualiteit beleidsplan Internationalisering 2011
Gegevens uitwisseling studenten en docenten (triaalrapportage)
Student's Internshipmanual Soc Legal Services 20112012

Map 3 Personeel, voorzieningen en begeleiding
Personeel
Overzicht docenten cluster Recht 17-4-2012
Functieprofiel
Personeelsplan MFR 2011-2012 Definitief 26-12-2011
Scholingsplan MFR 2011-2012 Definitief 26-12-2011
Scholingsplan WHW Inholland. 16082011
Overzicht scholingsbijeenkomsten Cluster Recht (Scholingsplan)
Overzicht individuele scholing 2010-2011
Inholland Herontwerp 2011
MTO 2011
Voorzieningen
Studiegids SJD 2010-2011: Locatie informatie
Beleidsnotitie Facilitair Inholland e.o. Beleidsnotitie Facilitaire Zaken

Map 3 Personeel, voorzieningen en begeleiding
Begeleiding/SLB
Visie slb 2009 definitief juli 2009
Kapstok SLB
Advies 'Nieuw SLB' ClusterRecht versie 19-05.docx
Resultaat interviews geïntegreerd leren leren deel 1
Resultaat interviews geïntegreerd leren leren deel 2
Samenvatting teamdag geïntegreerd leren leren
Advies geïntegreerd leren leren voorbereidingsgroep
Geïntegreerd leren leren
Studeren met een functiebeperking
Studiehandleidingen SLB jaar 1 en 2 (selectie)

Map 4 Kwaliteitszorg, toetsing en realisatie eindkwalificaties
Kwaliteitszorg
Stand van zaken Kwaliteitsmanagement MFR jan 2012
PVA kwaliteitszorg Cluster Recht 2011 2012
Streefcijfers
Evaluatie-instrumenten
Verbetermatrix
Managementrapportage (triaalrapportage)
Overzicht gerealiseerd verbeterbeleid n.a.v. visitatie 2006
Evaluaties
Evaluatieresultaten per standaard
Rapportage NSE 2011
Evaluatieresultaten per periode 2010-2011
Verslagen studentenpanels
Interviewverslagen studenten Den Haag en Deeltijd
Kengetallen
Instream en inschrijvingen per locatie
Rendement per cohort per studiejaar
Kengetallen SJD volgens definitie NVAO
Studieduur gediplomeerden Inholland
Ontwikkeling rendement na 5 jaar per cohort per variant
Kengetallen Domein MFR: Kengetallen en benchmark
Benchmark SJD met HBO-raad cijfers mei 2012
Opleidingscommissie
MFR Opleidingscommissies versie 2.0
Notulen Opleidingscommissie
Adviezen OC
OC aanvullend advies taalbeleid.doc
OC advies curriculumcommissie.docx
OC adviezen 190511.docx
Jaarrapportage OC 1011 def.doc
Toetsbeleid
Toetsbeleid cluster Recht 2011-2012
Checklist vier ogen 110929.docx
Checklist toetscie aw 110404.docx
Checklist toetscie schr 111006.docx
Vrijstellingenprocedure
Notitie inzagebeleid okt 2011
Examencommissie
MFRMTV Examencommissie fase 2
Overzicht taken en samenwerking examencommissie

Map 4 Kwaliteitszorg, toetsing en realisatie eindkwalificaties
Jaarverslag examencommissie 2010-2011
EC LAW RD DH Jaarrapportage 11-09-30
Notulen Examencommissie
Toetscommissie
Toetscommissies MFR
Jaarplan Toetscie Cluster Recht 2011-2012def.docx
Notulen Toetscommissie
Realisatie eindkwalificaties
Stage-evaluatie door stagiaires
Stage-evaluatie door praktijkbegeleiders
Evaluatie stage en praktijktijd door stagedocenten
Afstudeerevaluatie afgestudeerden
Alumni-onderzoek 2011
HBO-Monitor 2010
Werkgeversonderzoek

Map 5 Handleidingen stage, praktijktijd en afstuderen
Handleidingen stage
Stagehandleiding SJD 2011-2012
Handleiding praktijktijd Deeltijd studiejaar 11-12.doc
Handleidingen SLB stage/afstuderen
Handleiding SLB jaar 3
Intervisie handleiding 1112.doc
SLB opdracht voor de stageperiode 1112.docx
Handleiding SLB cluster Recht SLB jaar 4 1112 VT.docx
Handleidingen afstuderen
Beoordelingsformulieren afstuderen 2011-2012
Handleiding afstuderen 2011-2012
Handleiding afstuderen 2010-2011
Handleiding afstuderen 2009-2010
Scripties
Overzichtslijst met alle afstudeerwerken van de laatste twee jaren
scripties sjd Rotterdam 2009-2010
scripties sjd Rotterdam 2010-2011
scripties sjd Den Haag
5 door de opleiding selecteerde scripties
Opgevraagde scripties, incl beoordeling

Studiehandleidingen, materiaal en toetsen per periode
Studiehandleidingen (vt/dt/duaal) jr 1 t/m 4 en representatieve selectie van toetsopgaven en feitelijke gemaakte tussentijdse en afsluitende toetsen, werkstukken, opdrachten, beroepsproducten en de beoordeling
Selectie uit het studiemateriaal (readers, boeken, powerpoints e.d.)

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Voltijd (Den Haag):

1. 424003
2. 405665
3. 432041
4. 436053
5. 429273

Voltijd (Rotterdam):

6. 422000
7. 450840
8. 4223801
9. 409574
10. 451073
11. 432245
12. 436429
13. 4237036
14. 447310

Deeltijd (Den Haag):

15. 420684

Duaal (Rotterdam):

16. 449774
17. 4223852
18. 403309
19. 430882

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de

Opleiding: Sociaal Juridische Dienstverlening

Instelling: Hogeschool INHolland

Visitatie datum: 30 en 31 mei 2012

Ondergetekende: *Marleen Kleijn*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *Clustermanager*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum: *1/10/12*